

**АГЕНЦИЈА ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ И
УРБАНИЗАМ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

Број: 2275/2024-02

Датум: 8. јун 2026. године

Краља Милутина 10а, Београд

**ИЗВЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОМ ЈАВНОМ УВИДУ У
НАЦРТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
КОСТОЛАЧКОГ УГЉЕНОГ БАСЕНА**

И

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ КОСТОЛАЧКОГ УГЉЕНОГ БАСЕНА НА
ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

I УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Влада Републике Србије је на предлог министарства надлежног за просторно планирање, донела Одлуку о изради Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена („Службени гласник РС”, број 3/23 - у даљем тексту: Одлука). Саставни део Одлуке је и Одлука о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена на животну средину („Службени гласник РС”, број 134/22). Носилац израде овог просторног плана је Агенција за просторно планирање и урбанизам Републике Србије (у даљем тексту: АППУРС), док средства обезбеђује Акционарско друштво „Електропривреда Србије”.

Нацрт Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена (у даљем тексту: Нацрт просторног плана) и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена на животну средину (у даљем тексту: Извештај о стратешкој процени утицаја), припремљени су у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 -УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18,31/19, 37/19 – др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25, у даљем тексту, Закон), Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 94/24, у даљем тексту: Закон о СПУ), Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, бр. 32/19, 47/25 и 40/26, у даљем тексту: Правилник) и другим релевантним прописима.

Израда Нацрта просторног плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја је поверена Институту за архитектуру и урбанизам Србије (у даљем тексту: Обрађивач). Руководиоци израде Просторног плана су др Ненад Спасић, дипл.инж.арх., мр Весна Јокић, дипл.пр.пл., др Јелена Живановић Миљковић, дипл.пр.пл, и др Тамара Маричић, дипл.пр.пл..

Руководилац израде Извештаја о Стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину је др Тамара Маричић, дипл.пр.пл..

У складу са одредбама Закона и Правилника спроведена је процедура стручне контроле планског документа. Комисија за стручну контролу Нацрта Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена формирана Решењем министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, број 004556645 2025 14810 006 000 012 002 од 21.11.2025. године, разматрала је Нацрт просторног плана на седници одржаној 10.12.2025. (Извештај Комисије број 2275/2024-02 од 16.12.2025. године) и донела је став да је могуће упутити плански документ у даљу процедуру, након поступања по Извештају о обављеној стручној контроли Нацрта просторног плана. Коригован Нацрт просторног плана са Извештајем о стратешкој процени утицаја, достављен је у законском року ради спровођења процедуре јавног увида.

Након поступања по Извештају о обављеној стручној контроли Нацрта просторног плана (број 668/2024-02 од 18.06.2025. године), коригован Нацрт просторног плана са Извештајем о стратешкој процени утицаја, достављен је у законском року ради спровођења процедуре јавног увида.

II ПОСТУПАК ОБАВЉАЊА ЈАВНОГ УВИДА

Процедура јавног увида, спроведена је у складу са одредбама Закона, Правилника и Закона о СПУ. У складу са законом, активности везане за спровођење јавног увида поверене су Агенцији за просторно планирање и урбанизам Републике Србије. Јавни увид у Нацрт просторног плана и Извештај о стратешкој процени утицаја, одржан је у периоду од **12. фебруара до 13. марта 2026. године у трајању од 30 дана**, у оглашеним терминима (јавни оглас у дневном листу ПОЛИТИКА објављен 12. фебруара 2026. године), у складу са Законом. Нацрт просторног плана и Извештај о стратешкој процени утицаја изложени су на јавни увид у трајању од 30 дана у просторијама Градске управе Града Пожаревца и Општинске управе општине Велико Градиште, као и на интернет страници Агенције за просторно планирање и урбанизам Републике Србије (<http://www.appurs.gov.rs/рани-јавни-увид-и-јавни-увид>) и јединица локалне самоуправе у обухвату Просторног плана. Све ближе информације о месту излагања, као и потребна објашњења, могла су се добити у службама задуженим за послове урбанизма и просторног планирања.

Јавна презентација Нацрта просторног плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја, одржана је у среду 25. фебруара 2026. године са почетком у 11,00 часова у згради Градске управе града Пожаревца, скупштинска сала број 107, Дринска 2, Пожаревац.

Физичка и правна лица, могла су у току трајања јавног увида, да доставе своје примедбе на Нацрт просторног плана и Извештај о стратешкој процени утицаја у писаном облику, закључно са 13. мартом 2026. године.

Комисија за јавни увид у Нацрт Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена (у даљем тексту: Комисија), образована је Решењем министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (број 004980912 2025 14810 006 000 012 002 од 27. јануара 2026. године). Задатак Комисије је да спроведе поступак јавног увида у Нацрт просторног плана и Извештај о стратешкој процени утицаја, а посебно да: прати поступак јавног увида у Нацрт просторног плана и Извештај о стратешкој процени утицаја; организује јавну седницу Комисије; организује затворену седницу Комисије, на којој доноси закључак о свакој поднетој примедби, након чега сачињава Извештај о обављеном јавном увиду.

Комисију чине:

1. мр Ђорђе Милић, дипл. пр. пл, лиценца 100008304, председник;
2. мр Драгана Дунчић, дипл. пр. пл, лиценце 100004103, 201021403, члан;
3. мр Тихомир Обрадовић, дипл.инг.арх, лиценца 100009606, 200000103, члан;
4. Марко Перишић, дипл.пр.пл, лиценца 100009606, члан;
5. мр Ненад Крчум, дипл.пр.пл, лиценца 100003103, члан;
6. Андријана Дивац, маст.инж.грађ, лиценца бр. 344 И468 21, 444 М470 21 и 381 И177, члан;
7. Светлана Чеперковић, дипл. пр. пл, лиценца 100011608, члан и секретар;
8. ма Биљана Лукић Јанковић, дипл.пр.пл, лиценца 110П01222, члан и секретар.

Јавна седница Комисије за јавни увид је одржана је у среду 1. априла 2026. године, са почетком у 11 часова, у згради ЦЕНТРА ЗА КУЛТУРУ, велика сала, Јована Шербановића 1, Пожаревац. На одржаној јавној седници, обрађивач планског документа, јавно је изнео своје ставове о свакој поднетој примедби.

Јавној седници су присуствовали представници:

- Комисије: мр Ђорђе Милић, мр Драгана Дунчић, мр Тихомир Обрадовић, Марко Перишић, мр Ненад Крчум, Андријана Дивац, Светлана Чеперковић и ма Биљана Лукић - Јанковић;
- обрађивача: др Саша Милијић, др Тамара Маричић, др Славка Зековић, др Јелена Живановић Миљковић и Весна ;
- Градске управе Пожаревац: Јана Томић, Марија Гогић, Давид Животић, Милош Фелдић и Никола Пековић;
- Службе главног урбанисте града Пожаревац: Стефан Миленковић и Вера Шеовић,
- Општинске управе Велико Градиште: Кристијан Јанковић и Снежана Костић;
- Потпредседница месне заједнице Дубравица: Снежана Негић;
- Акционарског друштва „Електропривреда Србије“: Иван Ташић, Зоран Стојићевић, Момчило Милић, Радан Радовић, Јована Стефановић Којић,
- Археолошког института: Емилија Николић и Немања Мрђић;
- Српске православне цркве: прота Никола Манојловић;
- заинтересована физичка лица чија се имена налазе на евиденционом листу као и лица која нису желела да се упишу у евиденциони лист.

Затворена седница Комисије на којој су заузети ставови о свакој поднетој примедби, одржана је дана 8. јуна 2026. године са почетком у 11,00 часова у Београду, Булевар краља Александра 288.

Затвореној седници присуствовали су чланови Комисије: мр Ђорђе Милић, мр Драгана Дунчић, мр Тихомир Обрадовић, мр Ненад Крчум, Андријана Дивац, Светлана Чеперковић и ма Биљана Лукић-Јанковић. Члан Комисије Марко Перишић није присуствовао затвореној седници Комисије из оправданих разлога.

Примедбе на Нацрт просторног плана и Извештај о стратешкој процени утицаја, прикупљене у току трајања јавног увида, представљају саставни део овог извештаја.

III СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ ПОДНЕТИХ ПРИМЕДАБА НА НАЦРТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА СА ЗАКЉУЧКОМ КОМИСИЈЕ ПО СВАКОЈ ПРИМЕДБИ И КРАТКИМ ОБРАЗЛОЖЕЊЕМ
А) ПРИМЕДБЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ ЛИЦА

1. СИНИША ИЛИЋ

(број: 04-350-112/26 од 3.03.2026. год.)

2. ОЛГИЦА НИКОЛИЋ

(број: 04-350-112/26 од 3.03.2026. год.)

3. СРЂАН МИЉКОВИЋ

(број: 04-350-112/26 од 3.03.2026. год.)

Све три примедбе су истог садржаја.

Примедбе су дате у виду захтева за достављање прецизних података о:

- Тачној локацији за организовано пресељење;
 - Прецизним роковима почетка и завршетка пресељења и динамике исплате;
 - Методологији процене вредности кућа, окућница и пољопривредног земљишта;
 - Оквирној тржишној вредности по којој ће се вршити исплата;
 - Нацрту уговора или споразума који регулише права и обавезе власника;
 - Гаранцији да ће исплата бити извршена пре исељења у пуној тржишној вредности.
- Примедбама се захтевају прецизне информације у писаној форми о:
- Моделу експропријације;
 - Начину обрачуна тржишне вредности;
 - Заштити права власника куће, окућнице и пољопривредног земљишта
 - Правним средствима у случају неслагања са проценом.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Примедба се прихвата у делу који се односи на одређивање локације у случају организованог пресељења, на начин да ће мештанима насеља Дубравица и Батовац у току израде Акционог плана пресељења бити пронађене и понуђене локације за пресељење на основу података о јавном земљишту у катастарским општинама и у сарадњи са Градском управом Пожаревац и мештанима насеља Дубравице и Батовац. Локација за организовано пресељење још увек није одређена због релативно малог одзива у изјашњавању о модалитету пресељења који је имао за циљ утврђивање оквирне површине потребне за групно пресељење.

Примедба се прихвата и у делу који се односи на правна средства за заштиту права власника на начин да ће се у току израде Акционог плана пресељења биће успостављен жалбени механизам. Основни циљ жалбеног механизма је да се на ажуран, делотворан и ефикасан начин омогући решавање текућих проблема евентуалног угрожавања права и интереса становништва. Жалбени механизам служиће као платформа за решавање по жалбама и притужбама на ажуран, делотворан и ефикасан начин у корист свих укључених актера. Жалбена комисија формира се у саставу: по један члан и његов заменик из: (1) Савета Месне заједнице Дубравица и Батовац, (2) Града Пожаревац, и (3) АД ЕПС. Процедура ће

детаљније бити објашњења у Акционом плану пресељења.

Примедба се не прихвата у деловима који се односе на прецизне рокове пресељења, модел експропријације, гаранцију исплате, начину обрачуна вредности експроприсане имовине. У свесци 6 су дате основне смернице које се односе на решавање ових питања, која ће бити прецизно утврђена и решена у даљој изради документације, након усвајања плана, у оквиру Акционог плана.

– Према до сада утврђеној динамици отварања копа, пресељење ће се реализовати у периоду 2030-2035. године, а прецизнији подаци ће се добити у току израде Акционог плана пресељења.

– Накнада за целокупну имовину која се откупљује обрачунаваће се у пуној заменској вредности, што значи да ће власник за имовину која му се откупљује моћи да покрије све трошкове набавке нове одговарајуће имовине. Вредност непокретне имовине која се откупљује утврђиваће лиценцирани проценитељи и вештаци одговарајућих струка (пољопривредне, грађевинске, шумарске) у зависности од врсте имовине.

– Накнаду у тржишној вредности земљишта обрачунава орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима на основу остварених цена у трансакцијама на подручју Града Пожаревца

Уговорима ће се уредити и дефинисати обавезе обе стране (обрачун вредности непокретности које су предмет експропријације; датум/време (рок) када ће бити извршена исплата накнаде за непокретности; рок у коме је домаћинство обавезно да испразни стамбени објекат и друге непокретности које су предмет трансакције; локација на коју ће бити пресељено домаћинство у случају да се домаћинство определи за групно пресељење; рок за уступање односно преузимање грађевинске парцеле на изабраној и комунално опремљеној локацији; и други услови.

4. СНЕЖАНА НЕГИЋ

(број: 04-350-96/26 од 25.02.2026. год.)

Примедбом се указује на нетранспарентност и захтева следеће:

1. нетранспарентност (ускраћено право адекватног информисања): грађани Дубравице нису благовремено обавештени о планираним активностима и јавној презентацији;
2. тржишна надокнада: експропријацију спровести искључиво по реалним тржишним ценама (куповина или изгрдња идентичног стамбеног и помоћних објеката, уважавање свих улагања);
3. статус пољопривредног земљишта: нису понуђена решења за грађане који се баве пољопривредом (губитак егзистенције), прецизирати накнаду и изгубљену добит у пољопривреди и вишегодишњим засадима; ЕПС и држава да обезбеде посебан социјални план и „Бонус због принудног пресељења (напуштања домова) и нарушавања квалитета живота”.

Захтева се да се јавни увид продужи, одржи посебна презентација у Дубравици и да се сви мештани упознају са детаљима који утичу на њихову будућност.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Примедба се прихвата у делу који се односи на упознавање мештана Дубравице са детаљима који утучу на њихову будућност на начин да се у току израде Акционог плана пресељења организује састанак са мештанима насеља Дубравица и Батовац.

„Бонус због принудног пресељења (напуштања домова) и нарушавања квалитета живота” је питање које ће се разматрати у току израде Акционог плана пресељења.

Примедба се не прихвата у тачкама 1 и 2 и делу тачке 3.

1. Представници месних заједница Дубравица и Батовац присуствовали су презентацији Просторног плана у фази раног јавног увида у Костолцу (септембар 2023. год).

Најава о презентацији о пресељењу и модалитетима пресељења одржана у јулу 2025. године у Дому културе у Пожаревцу била је у локалним медијима у Пожаревцу. На презентацији је било присутно преко 450 грађана из Дубравице и Батовца.

ЈАВНИ УВИД у Нацрт просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена на животну средину, одржан је у периоду од 12. фебруара до 13. марта 2026. године у трајању од 30 дана, сваког радног дана у просторијама Градске управе Града Пожаревца и Општинске управе општине Велико Градиште, као и на интернет страници Агенције за просторно планирање и урбанизам Републике Србије (<http://www.appurs.gov.rs>) и јединица локалне самоуправе у обухвату плана у складу са чланом 50. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 -УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), чланом 27. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 94/24) и чл. 55-68. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, бр. 32/19, 47/25 и 40/26). Јавни увид је био оглашен у дневном листу Политика 12. фебруара 2026. године за територију целе Републике Србије као и на огласним таблама јединица локалне самоуправе у обухвату планског документа.

ЈАВНА ПРЕЗЕНТАЦИЈА планског документа одржана је у среду 25. фебруара 2026. године са почетком у 11,00 часова у згради Градске управе града Пожаревца, пред пуном скупштинском сала број 107.

Јавна седница Комисије за јавни увид у Нацрт просторног плана и Извештај о стратешкој процени одржана је 1. априла 2026. године у Дому културе града Пожаревца на којој су сви подносиоци примедби били у могућности да образложе поднету примедбу и чују став обрађивача о истој.

Процедура јавног увида је спроведена у складу са одредбама Закона, Правилника и Закона о СПУ, јавно и транспарентно.

2. и 3. Одговори на ова питања већ се налазе у Програмским основама и Плану (програму) пресељења насеља Дубравице и потенцијално насеља Батовац – свеске 5 и 6.

5. МИЛИЦА ПРВУЛОВИЋ

(број: 2275/2024-02 од 11.03.2026. год)

Подносилац примедбе наводи:

Домаћинство (5 чланова) се искључиво бави пољопривредом (ратарство и мало сточарство) обрађују 100 ha и тражи одговоре на следећа питања:

- Где добијају парцеле за наставак бављења пољопривредом,
- Ако не наставе са пољопривредом, да ли ће им се понудити запослење и где,
- Рок за пресељење (временски период),
- Да ли су обезбеђена средства за исплату домаћинстава и пољопривредног земљишта,
- Које године ће почети исплата и да ли се исплаћује парцијално или одједном,
- По којим ценама ће се процењивати имовина и земљиште,
- Локације за групно и самостално пресељење да би се одлучили и
- Зашто у Пожаревцу не постоји канцеларија која се бави само пресељењем где би радио урбаниста, правник и проценитељ који би давали потребне информације.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Примедба се прихвата на начин да се одговори на ова питања већ налазе у Програмским основама и Плану (програму) пресељења насеља Дубравице и потенцијално насеља Батовац – свеске 5 и 6. У Плану (програму) дају се смернице за процену вредности земљишта и остале непокретне имовине у својини домаћинстава које ће бити разрађене у току израде Акционог Плана пресељења.

Примедба се не прихвата у деловима који се односе на прецизне рокове пресељења, модел експропријације, начину обрачуна вредности и цени експроприсане имовине.

– Према до сада утврђеној динамици отварања копа, пресељење ће се реализовати у периоду 2030-2035. године, а прецизнији подаци ће се добити у току израде Акционог плана пресељења.

– У свесци 6 су дате основне смернице које се односе на рашавање ових питања, која ће бити прецизно утврђена и решена у даљој изради документације, након усвајања плана, у оквиру Акционпог плана.

– Накнада за целокупну имовину која се откупљује обрачунаваће се у пуној заменској вредности, што значи да ће власник за имовину која му се откупљује моћи да покрије све трошкове набавке нове одговарајуће имовине. Вредност непокретне имовине која се откупљује утврђиваће лиценцирани проценитељи и вештаци одговарајућих струка (пољопривредне, грађевинске, шумарске) у зависности од врсте имовине.

– Накнаду у тржишној вредности земљишта обрачунава орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима на основу остварених цена у трансакцијама на подручју Града Пожаревца

Уговорима ће се уредити и дефинисати обавезе обе стране (обрачун вредности непокретности које су предмет експропријације; датум/време (рок) када ће бити извршена исплата накнаде за непокретности; рок у коме је домаћинство обавезно да испразни стамбени објекат и друге непокретности које су предмет трансакције; локација на коју ће бити пресељено домаћинство у случају да се домаћинство определи за групно пресељење; рок за уступање односно преузимање грађевинске парцеле на изабраној и комунално опремљеној локацији; и други услови.

Успостављање канцеларије/службе или овлашћених лица која ће се бавити питањима пресељења у надлежности је Градске управе.

6. ГОРДАНА ПЕРИЋ

(04-350-044/26 од 11.03.2026. год.)

Примедба је у форми питања и захтевају се одговори на питања:

- Тачан рок за пресељење села и границе копа,
- Ко ће вршити процену вредности објеката и земљишта,
- Када и где ће бити пресељено гробље, црква школа,
- Цена по којој ће ЕПС исплаћивати имовину (објекте и земљиште) и да ли ће бити укључени и бонуси (накнада за узнемиравање, трошкови селидбе и др.),
- Тачна локација будућег насеља за групно пресељење да би се одлучило,
- Датум почетка експропријације, односно прецизно по годинама: када почиње процена вредности објеката и земљишта, када је исплата, а када је физичко исељење из куће,
- Зашто нико из Града или ЕПС-а није дошао у МЗ Дубравица да одржи састанак са грађанима.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Примедба се прихвата на начин да се одговори на ова питања већ налазе у Програмским основама и Плану (програму) пресељења насеља Дубравице и потенцијално насеља Батовац – свеске 5 и 6. У Плану (програму) дају се смернице за процену вредности земљишта и остале непокретне имовине у својини домаћистава које ће бити разрађене у току израде Акционог Плана пресељења.

Примедба се не прихвата у деловима који се односе на прецизне рокове пресељења, модел експропријације, начину обрачуна вредности и цени експрописане имовине.

- Према до сада утврђеној динамици отварања копа, пресељење ће се реализовати у периоду 2030-2035 године, а прецизнији подаци ће се добити у току израде Акционог плана пресељења.
- У свесци 6 су дате основне смернице које се односе на рашавање ових питања, која ће бити прецизно утврђена и решена у даљој изради документације, након усвајања плана, у оквиру Акционпог плана.
- Накнада за целокупну имовину која се откупљује обрачунаваће се у пуној **заменској вредности**, што значи да ће власник за имовину која му се откупљује моћи да покрије све трошкове набавке нове одговарајуће имовине. Вредност непокретне имовине која се откупљује утврђиваће лиценцирани проценитељи и вештаци одговарајућих струка (пољопривредне, грађевинске, шумарске) у зависности од врсте имовине.
- Накнаду у тржишној вредности земљишта обрачунава орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима на основу остварених цена у трансакцијама на подручју Града Пожаревца.
- Уговорима ће се уредити и дефинисати обавезе обе стране (обрачун вредности непокретности које су предмет експропријације; датум/време (рок) када ће бити извршена исплата накнаде за непокретности; рок у коме је домаћинство обавезно да испразни стамбени објекат и друге непокретности које су предмет трансакције; локација на коју ће бити пресељено домаћинство у случају да се домаћинство определи за групно

пресељење; рок за уступање односно преузимање грађевинске парцеле на изабраној и комунално опремљеној локацији; и други услови.

– Одговор на питање зашто нико од представника градске општине и ЕПС-а није дошао у МЗДубравица да одржи састанак са грађанима није у надлежности ове Комисије.

7. МИЛАНКА ДРАГИЋ

(број:04-350-148/26 од 12.03.2026. год)

Пожаревац к.п. 3695 и 3836

8. ЗОРАН МИЛОВАНОВИЋ

(број:04-350-148/26 од 12.03.2026. год)

Пожаревац к.п. 3863

Обе примедбе су исте садржине (различити број к.п. у вези којих се и примедбе подносе).

Примедбама се наводи следеће:

1. Положај непокретности (викендица, воћњак и помоћни објект) у непосредној близини планираног површинског копа, сматра да је у зони директног утицаја.
2. Туристичко-рекреативни карактер – парцела близу Дунава, развој копа у непосредној близини директно угрожава туристичко-рекреативну намену простора.
3. Утицај на животну средину и природне ресурсе – јасно дефинисати и приказати очекивани ниво загађења ваздуха, утицај буке и вибрација, утицај на квалитет површинских и подземних вода, на пољопривредно земљиште, екосистем и приобаље Дунава.
4. Социјални утицај и пресељење становништва – пресељење насеља потврђује да ће рударске активности имати дугорочан негативан утицај на животне услове. Приспитати границу обухвата плана и узети у обзир и непокретности у непосредној близини рудника, да имају исти третман заштите.
5. Принцип правичности и једнаког третмана власника непокретности.
6. Захтев за допуну плана и заштиту права власника. Захтева: додатну анализу зоне непосредног утицаја планираног копа; укључивање њихових парцела и објеката у програм откупа и пресељења ИЛИ доставити јасан и детаљан план еколошких, инфраструктурних и заштитних мера које ће спречити негативне утицаје рударских активности.
7. Пад тржишне вредности непокретности због планиране експлоатације.
8. Ризик од вибрација, померања тла и оштећења услед рударских радова.
9. Захтев за једнаки третман у случају укључивања непокретности у програм откупа.
10. Захтев за обавезни откуп непокретности у случају почетка рударских радова у непосредној близини.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ НЕ ПРИХВАТА

Објекти су ван коначне границе копа 2059. године. Налазе се на око 200 метара од водонепропусног екрана који ће се градити до 2035. године, иза канала који је такође ван границе копа.

У односу на границу копа до 2035. године објекти се налазе на удаљености од око 3700 метара и неће бити у зони утицаја рударских активности.

Нема основа за укључивање ових власника у Програм пресељења насеља Дубравица.

У наредним фазама ширења копа после 2035. године радиће се нови плански документ у коме ће се утврђивати зоне утицаја копа приликом његовог ширења.

9. ЈАКОВЉЕВИЋ НЕБОЈША

(број: 04-350-132/26 од 10.03.2026. год)

Мештанин насеља Дрмно.

9.1. НЕРЕАЛИЗОВАНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ И НЕПОСТОЈАЊЕ ЗАШТИТНОГ ПОЈАСА

Нацрт плана из 2026. године понавља мере из 2013. године о формирању „заштитног зеленог појаса“, што се у пракси показало као декларативна и непримењива мера.

Доказ: Републички рударски инспектор је у допису бр. 310-07-00025/2020-02 од 05.03.2020. године изричито потврдио да су на парцелама које су требале чинити заштитну зону северно од села Дрмно већ изграђени индустријски објекти (транспортер УЗ-5, контејнерско насеље, ВН каблови).

Захтев: Захтевам да се одустане од фиктивног појаса и да се хитно приступи експропријацији угрожених објеката или да се одреди потпуна експропријација насеља Дрмно.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

Заштитни појас копа је обавеза из Главног рударског пројекта, представља сигурносни појас према коначним контурама копа и одлагалишта, чија се минимална ширина, као и услови коришћења, морају утврдити при изради рударске техничке документације. Заштитни зелени појас је утврђен према површинама друге намене, пре свега насељима Кличевец, Брадарац и Дрмно, као и археолошком налазишту Виминацијум и зони новог изворишта водоснабдевања локалног значаја код Кличевца.

Сам површински коп Дрмно удаљен је неколико километара од насеља.

Реализација планских решења је обавеза инвеститора, која подлеже провери у складу са законским прописима.

9.2. ИНСТИТУЦИОНАЛНА НЕНАДЛЕЖНОСТ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Досадашња пракса је показала да ниједна институција не гарантује спровођење плана у корист грађана.

Доказ: Урбанистичка инспекција се дописом бр. 920-363-350-40/2019-18 од 14.04.2020. године прогласила ненадлежном за контролу усклађености Главног рударског пројекта са Просторним планом.

Захтев: Захтевам да се у текстуални део Нацрта унесе обавезујући механизам контроле и казнене одредбе за инвеститора (ЕПС) уколико рударски радови одступе од мера заштите. Без јасне надлежности инспекције, овај план је правно ништаван за становнике Дрмна.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

Питања су у надлежности Министарства рударства и енергетике и Министарства заштите животне средине.

9.3.ДИСКРИМИНАЦИЈА НАСЕЉА ДРМНО У ОДНОСУ НА БАТОВАЦ И ДУБРАВИЦУ

Нацрт плана (Свеска 5 и 6) детаљно разрађује Програмске основе за пресељење насеља Дубравица и Батовац, док се Дрмно, које је по свим параметрима у идентичном или горем положају, искључује из Програма.

Захтев: Захтевам да се јасно и писано образложи по којим мерљивим критеријумима је насеље Батовац уврштено у Програм пресељења, док је Дрмно искључено. Сматрамо да је овакав приступ арбитражан и дискриминаторски. Захтевам да се насељу Дрмно додели исти статус као и насељу Батовац, односно да се Дрмно хитно уврсти у Програмске основе за пресељење са јасно дефинисаним роковима и накнадама.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

У студијској рударској документацији не стоје технолошки услови за експлоатацију испод насеља Дрмно.

9.4.ЗДРАВСТВЕНИ РИЗИЦИ И МОНИТОРИНГ

Извештај о стратешкој процени утицаја признаје утицај копа, али не нуди решења.

Захтев: Захтевам обавезу постављања аутоматске мерне станице за квалитет ваздуха (ПМ 10/ПМ 2.5) у центру Дрмна, доступне јавности 24/7.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

9.5.ИЗОСТАВЉАЊЕ ПОДАТАКА О ЕПИДЕМИОЛОШКОМ СТАЊУ

У „Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину“ у потпуности су изостављени подаци о здравственом стању становника Дрмна.

Захтев: Захтевам хитну израду независне епидемиолошке студије која би анализирала утицај дугогодишње изложености загађењу на здравље становника Дрмна, пре било каквог усвајања овог плана.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Примедба се прихвата на начин да се у Просторном плану и Извештају о стратешкој процени дода обавеза израде студије здравственог стања становника на подручју Града Пожаревца, са посебним освртом на подручја угрожена рударским радовима, укључујући Дрмно, као обавеза инвеститора.

Примедба се не прихвата у делу којим се захтева израда Студије здравственог стања пре усвајања просторног плана.

Израда студије није предуслов усвајању овог плана.

10. АЛЕКСАНДАР САВКОВИЋ

(04-350-100/26 од 27.02.2026. год. и 2275/2024-02 02.03.2026)

Коп „Западни Костолац“ нема сврхе отворати из следећих разлога, као и на основу разговора са стручњацима из области енергетике: – *трајно угрожавање животне средине* (аеро загађење, бука, а због јаке кошаве пеак би се разносио до Пожареваца, а због крчења биљака биће измењена микроклима и утицај на окружење Смедерево, Пожаревац, Костолац. С.Острво...Мало Баваниште, Гај); *нарушиће животну средину* (флору и фауну); *уништиће се велике површине пољопривредног земљишта* (најбоље у Србији); *загађење обрадивог земљишта* (одлагањем јаловине и другог отпада); *угрожавање археолошких локалитета*; *угрожавање будућих генерација* (пустош и деградирано земљиште); све чешће изјаве власти о изградњи нуклеарних електрана у наредних 10 година.

Предлог: **јамско копање угља (скупље за 10-15%)** – очување животне средине, нема пресељења становништва, остаје плодна земља за производњу хране.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

У односу на дубину лежишта јамска експлоатација није могућа.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена је саставни део документационе основе просторног плана, који садржи процену могућих утицаја Просторног плана на животну средину, мере за смањење негативних утицаја и посебне мере заштите животне средине.

11. ЗОРАН АНДРЕЈИЋ

(04-350-157/26 од 13.03.2026. год.)

Приимедба је у форми захтева и констатација:

- Вредност некретнине за сваки појединачни објекат и парцеле,
- Процене да изврши овлашћени судски вештак или проценитељ и да грађани добију образложење како је одређена вредност некретнина,
- Висина накнаде треба одреди према тржишној вредности некретнине у моменту процене, у складу са законима РС.

Додато (писано руком у накнадно достављеној примедби):

1. На сатанку нису прецизирани рокови за пресељење становништва
2. Нису јасно представљени критеријуми за процену вредности објеката и земљишта
3. Бојазан да понуђене надокнаде неће покрити реалне вредности имовине и трошкове пресељења
4. Тражимо да се све понуде доставе у писаној форми уз јасно дефинисане рокове и могућност преговора
5. Тражимо процене независних лиценцираних проценитеља, а не само процену инвеститора. Обавезно плаћање свих објеката – кућа, штала, помоћних објеката, гаража, воћњака, ограда...
6. Цена мора бити тржишна, не административна, мештани имају права избора, али тек након понуде да ли желе новац, нову кућу или плац за градњу. Тражити јасан рок када почиње и колико времена грађани имају времена за иселење.
7. Накнаде за емотивну и социјалну штету. Све мора бити у званичном уговору. Морају имати право на преговоре и нико не мора да прихвати прву понуду.

За све наведено да се достави писмени одговор, без конкретне понуде и података не можемо доносити одлуке

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Примедба се прихвата на начин да се одговори на ова питања већ налазе у Програмским основама и Плану (програму) пресељења насеља Дубравице и потенцијално насеља Батовца – свеске 5 и 6. У Плану (програму) дају се смернице за процену вредности земљишта и остале непокретне имовине у својини домаћистава које ће бити разрађене у току израде Акционог Плана пресељења.

Примедба се не прихвата у деловима који се односе на прецизне рокове пресељења, модел експропријације, начину обрачуна вредности и цени експроприсане имовине.

Према до сада утврђеној динамици отварања копа, пресељење ће се реализовати у периоду 2030-2035 године, а прецизнији подаци ће се добити у току израде Акционог плана пресељења.

У свесци 6 су дате основне смернице које се односе на решавање ових питања, која ће бити прецизно утврђена и решена у даљој изради документације, након усвајања плана, у оквиру Акционог плана.

- Накнада за целокупну имовину која се откупљује обрачунаваће се у пуној заменској вредности, што значи да ће власник за имовину која му се откупљује моћи да покрије све трошкове набавке нове одговарајуће имовине. Вредност непокретне имовине која се откупљује утврђиваће лиценцирани проценитељи и вештаци одговарајућих струка (пољопривредне, грађевинске, шумарске) у зависности од врсте имовине.
- Накнаду у тржишној вредности земљишта обрачунава орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима на основу остварених цена у трансакцијама на подручју Града Пожаревца.
- Уговорима ће се уредити и дефинисати обавезе обе стране (обрачун вредности непокретности које су предмет експропријације; датум/време (рок) када ће бити извршена исплата накнаде за непокретности; рок у коме је домаћинство обавезно да испразни стамбени објекат и друге непокретности које су предмет трансакције; локација на коју ће бити пресељено домаћинство у случају да се домаћинство определи за групно пресељење; рок за уступање односно преузимање грађевинске парцеле на изабраној и комунално опремљеној локацији; и други услови.

12. МИЉАНА СТЕВИЋ, ПРИЛОГ ПЕТИЦИЈА ГРАЂАНА ДУБРАВИЦЕ, БАТОВЦА И ОСТРОВА

(2275/2024-02 од 13.03.2026. год.)

13. ИВАНА СТЕВИЋ

(2275/2024-02 од 26.03.2026. год.)

Противљење формирању и ширењу површинског копа имајући у виду:

- угрожавање људских права маштана на дом, имовину, здраву животну средину;
- дугорочне здравствене последице по становништво услед загађења ваздуха, воде и земљишта;
- неповратно уништавање обрадивог земљишта и природних ресурса и
- супротно са стратешким опредељењем РС ка декарбонизацији и усклађивању са климатским циљевима Европске уније.

Србија је потписних међународних споразума и има обавезе у оквиру Зелене агенде за Западни Балкан (подразумева постепено смањење емисије CO₂ и других штетних гасоца). Нови механизам ЕУ за наплату емисије угљеника (СВАМ) који се примењује од 2026. могуће економске последице уколико се настави са експлоатацијом угља као доминантног извора енергије.

Грађани Дубравице и Батовца јасно и недвосмислено се противе пресељењу.

Затевају:

- хитно обуставити све активности на пресељењу Дубравице и Батовца,
- обустављање планова проширења површинских копова Костолац и Дрмно,
- покретање транспарентног и инклузивног дијалога са мештанима,
- интензивирање улагања у обновљиве изворе енергије (соларна, ветро и други облици), уз заштиту локалних заједница.

Подносе званичну жалбу и молбу надлежним органима да приспитају планове и донесу одлуке у интересу грађана, здравља људи, заштите животне средине и будућих генерација.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

Просторни план подручја посебне намене Костолачког угљеног басена је документ од стратешког значаја за Републику Србију, документ од највишег државног приоритета јер директно утиче на енергетску безбедност и економску стабилност Републике Србије.

Усвајањем овог планског документа створиће се плански основ за изградњу нове соларне електране на унутрашњем одлагалишту копа Дрмно на површини од 164 ha.

На Планском подручју за производњу електричне енергије предвиђа се коришћење енергије ветра, као еколошки прихватљивог облика енергије.

План поставља основе за прелазак региона на обновљиве изворе енергије (ветропаркове и соларне електране).

Иницијатву за израду овог плана упутило је Министарство рударства и енергетике, у сарадњи са јавним предузећем Електропривреда Србије.

14. ДРАГОСЛАВ МИРКОВИЋ

(04-350-158/26 од 13.03.2026. год.)

Подносилац примедбе наводи да је власник породичне непокретности и привредни субјекат преко 20 година у Дубравици. Развој површинског копа пратиће и запошљавање становништва које се пресељава.

У Нацрту плана није довољно јасно разрађено питање положаја локалних **привредних субјеката**.

У даљој разради плана и програма пресељења неопходно је размотрити модел привредне супституције – могућност да се локални привредни субјекти укључе и поједине пратеће активности везане за рад рударског система у Западном Костоци- Различити облици логистичких, транспортних, услужних и производних система, као и активности везане за коришћење, прераду и рециклажу материјала који настају у процесу рударских радова (посебно материјала из откривке) у складу са потребама инвеститора.

Посебно сагледати капацитете постојећих привредних субјеката, који би ако испуњавају услове инвеститора, имали предност у укључивање у сарадњу, да се сагледају потенцијалне

локације на ободу копа (непосредној близини) где би се кроз различите облике сарадње или закупа омогућило обављање таквих делатности.

Ово би допринело економској стабилности и очувању егзистенције локалне заједнице.

На сопствену иницијативу обавезује се да уради посебан елаборат са дефинисаним **потенцијалним моделима и предлог организовања таквих активности у складу са условима инвеститора** и важећих прописа.

Подносилац примедбе је доставио Елаборат „**Модел привредне супституције и еколошке прераде откривке**“ у коме је и додатно разрадио и прецизније дефинисао могућности укључивања локалних привредних субјеката и упошљавање локалног становништва у пратеће активности будућег копа.

Предлаже и разматрање модела организоване селекције и класирања материјала из откривке као ресурса у функцији локалне привреде и становништва.

Приложио је и Писмо о намерама компаније „БЕКАМЕНТ“ у коме компанија изражава спремност да у сарадњи са иницијатором пројекта учествује у даљем разматрању и развоју предметне иницијативе.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

Елаборат ће бити прикључен примедби коју је господин Мирковић доставио и бити саставни део документационе основе плана.

15. РАДОСЛАВ МИРКОВИЋ

(04-350-159/26 од 13.03.2026. год.)

Подносилац примедбе је оснивач удружења уметника „ЛавАрт“ које реализују на истој локацији.

Приговор: у планском документу није посебно сагледан статус непокретности нити активности које су за њу везане. Породична кућа је у центру села и има континуитет живота и различитих делатности дуже од једног века (пет генерација) Занатска-трговинска радња „Мирковић“, 1931. год. (мајсторско писмо и пратећа документација из тог периода). Крајем 1960-их година радио је фотографски атеље (сачуване оригиналне фотографије, део фотографске опреме и архивска грађа). Последњих година организоване изложбе, уметничке радионице ликовне колоније и музички програми удружења грађана уметника „ЛавАрт“, укључујући манифестацију која је почела 2024. године „Лав Арт Фест“.

Део прикупљене грађе и документације чува се у депоу у Пожаревцу.

Сматра да у наредним фазама разраде пројекта планирања и пресељења потребно је сагледати статус ове непокретности и узети у обзир ове специфине аспекте.

Самоиницијативно је ступио у контакт са Заводом за заштиту споменика културе Смедерево како би се упознали са кућом и садржајима.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

У Програмским основама и Програму (плану) пресељења насеља Дубравица и потенцијално насеља (дела насеља) Батовац наводи се да ће у поступку пресељења културних добара бити укључена надлежна институција – Регионални завод за заштиту споменика културе Смедерево.

У току израде Акционог плана пресељења биће укључен и РЗЗС Смедерево.

Према евиденцији овог завода на подручју атара села Дубравица евидентирани су непокретности под претходном заштитом и то – осам археолошких локалитета, 13 објеката градитељског наслеђа и четири у категорији спомен обележја и гробља.

На списку градитељског наслеђа уписани су и бивши локали Душана и Милана Мирковића.

16. СНЕЖАНА СТАНКОВИЋ МИЈАТОВИЋ

(електронски - од 13.03.2026. год.)

Подносилац примедбе наводи:

16.1. Нацрт ППППН Костолачког угљеног басена и Извештај о стратешкој процени утицаја ППППН Костолачког угљеног басена није урађен у складу са Законом о планирању, чланом 27. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и чл. 44-68 Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

Нацрт Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена на животну средину, припремљени су у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 -УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18,31/19, 37/19 – др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25, члана 39. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 94/24), Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, бр. 32/19, 47/25 и 40/26) и другим релевантним прописима.

ЈАВНИ УВИД у Нацрт просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена на животну средину, одржан је у периоду од 12. фебруара до 13. марта 2026. године у трајању од 30 дана, сваког радног дана у просторијама Градске управе Града Пожаревца и Општинске управе општине Велико Градиште, као и на интернет страници Агенције за просторно планирање и урбанизам Републике Србије (<http://www.appurs.gov.rs>) и јединица локалне самоуправе у обухвату плана у складу са чланом 50. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 -УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), чланом 27. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 94/24) и чл. 55-68. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, бр. 32/19, 47/25 и 40/26). Јавни увид је био оглашен у дневном листу Политика 12. фебруара 2026. године за територију целе Републике Србије као и на огласној табли Градске управе града Пожаревца.

16.2. Недостаје Извештај о стручној контроли плана пре упућивања на Јавни увид. Да ли је урађена стручна контрола Плана?

**ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:
ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА**

Стручна контрола Нацрта плана одржана је 10.12.2025. године (Извештај о обављеној стручној контроли Нацрта ППППН Костолачког угљеног басена број: 2275/2024-02 од 16.12.2025. год.).

Извештај о обављеној стручној контроли биће саставни део документационе основе просторног плана.

16.3. Извештај о стратешкој процени утицаја ППППН Костолачког угљеног басена није урађен у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину „Службени гласник РС“, број 94 од 28.11.2024. године.

**ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:
ПРИМЕДБА СЕ НЕ ПРИХВАТА**

Не прихвата се тврдња да Извештај није урађен у складу са законом, чиниоци животне средине анализирани су у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/2004 и 88/2010), а на основу чл. 39. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“ бр. 94/24).

Извештај ће бити допуњен у потребној мери и на основу расположивих података, у складу са релевантним Законом („Службени гласник РС“, бр. 135/2004 и 88/2010).

16.4 Услови имаоца јавних овлашћења у Документационој основи нису важећи. Непрофесионално је да се прилажу документи чије је рок важења истекао више од годину дана. Нпр. у Дубравици и Батовцу изграђен је гасовод који има употребну дозволу. Услови ЈП „Србијагаса“ су застарели.

**ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:
ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА**

Имаоци јавних овлашћења чији су услови истекли доставили су нове услове који ће бити имплементирани у Просторни план и унети у Документациону основу Плана.

16.5. У ком делу плана се описује инфраструктура која ће бити изграђена приликом пресељења Дубравице и Батовца?

**ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:
ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА**

Примедба је нејасно формулисана. Ако се мисли на инфраструктуру на локацијама где се пресељавају Дубравица и Батовац - зависи од изабране локације и њене тренутне опрељености, биће уређена кроз урбанистичка решења.

16.6 Недостаје Акциони план пресељења Дубравице. Када ће бити презентован грађанима? Недостају попуњене анкете у Документационој основи које сте навели да постоје на Јавној презентацији 25.02.2026. Нема Извештаја о обављеном анкетирању и одржаном састанку у Дому културе у Пожаревцу.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

Акциони план ће бити презентован када се уради, односно како је то и наведено, након усвајања Плана. Израда Акционог плана ће се реализовати најкасније до 2030. године. Обрађени резултати анкетног изјашњавања о модалитетима пресељења биће додати као прилог у Плану (програму) пресељења насеља Дубравице и Батовац. Такође, биће додате и забелешке са састанка са представницима градске управе, ЕПСа и месних заједница Дубравица и Батовац, као јавне презентације у Дому културе.

17. ВЛАДИМИР ТОДОРОВИЋ

(04-350-166/26 од 13.03.2026. год.)

Подносилац примедбе наводи да је власник к.п. 4142 КО Дубравица (око 28 ари) са породичним стамбеним објектом. У списку парцела за потцелину 1 и потцелину 2 коп „Западни Костолац“ нема броја ове парцеле, а на Рефералној карти ова парцела је у обухвату копа „Западни Костолац“.

Сматра да је апсолутно угрожен будућим копом и да ће му бити ускраћено право и квалитетан живот који сада има на свом поседу.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

Парцела се налази изван грађевинског подручја насеља Дубравице, у простору резервисаном за развој копа „Западни Костолац“ у периоду после 2035. године.

Биће обухваћена програмом Пресељења.

18. ЗОРАН ПАВКОВИЋ и ЈУГОСЛАВ МАРЈАНОВИЋ

(2275/2024-02 од 16.03.2026. год.)

Подносиоци примедбе су против исељења и наводе разлоге и захтеве уколико дође до исељења.

Против исељења. Погрешна концепција, јер се не зна где ће се село преселити, није урађена нити једна процена домаћинства, а почело се са анкетом и изјашњавањем, и очекујете сарадњу мештана, створена је конфузија и гнев у селу међу мештанима. Пре изјашњавања треба понудити локацију групног пресељења села и гробља, уз могућност самосталног пресељења. Дошли сте неприпремљени, а хоћете изјашњавање и сарадњу.

Уколико будемо принуђени и на силу исељени очекујем одговоре на следећа питања:

1. Против су парцијалног исељавања и сукцесивне исплате. Траже да се прво сва домаћинства исплате, па после пресељење села, како се ко изјасни, нема рударских радова пре тога. Ако држава хоће да их исели, нека спреми новац за адекватну исплату и надокнаду штете.
2. Комплетна исплата домаћинства, ко надокнађује разлику у новцу економске цене објекта (материјал + мајстори) која се предлаже и цене стамбеног објекта на

тржишту. Ваша рачуница па квадрату се креће око 500 Евра/м², а цена станова у граду и околини је 2000 евра/м². Немамо примере процене. Ако се изјаснимо за изградњу нових кућа да ли ћемо добити куће исте квадратуре које имамо.

3. Пољопривредници који се искључиво баве пољопривредом, ушли у инвестиције, купили механизацију и желе да наставе да се искључиво баве пољопривредом, хоће исту површину обрадивог земљишта. Ко ће да им обезбеди ове површине? Домаћинства која се баве сточарством – ако се преселе на локацију где је забрањено држање крупне стоке, шта да раде и од чега да живе?
4. Примери села која је расељавао ЕПС (Вреоци, В.Црљени, Барошевац, Зеоке, Радљево). Мештани ових насеља наводе непоштовање потписаних уговора са ЕПС'ом. Представници ЕПСа не поштују судске институције, не појављују се на суду, спорови трају и по 10-ак година.
5. Проблем инфраструктуре у периоду исељавања: - нема централни водовод, питање гаса који постоји у селу, прилазни пут од Пожареваца у дужини од 10 км; на траси копа су телефонски и интернет каблови.
6. Пресељење гробља: планира се ранији престанак сахрањивања на гробљу, није одређена нова локација гробља. Где да се сахрањују преминули, гробља у Пожаревацу су попуљена.
7. Не помиње се запошљавање исељеног становништва, ако има радно способних у домаћинству који хоће да се запосле?

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Прихватају се примедбе и сугестије у тачкама 2, 3, 5, 6 и 7.

Примедбе, сугестије у тачкама 2, 3, 5, 6 и 7 биће разрађене у току израде Акционог плана и комплетног снимања социо-економских карактеристика становника (чланова домаћинства).

Не прихватају се примедбе и сугестије у тачкама 1 и 4.

У току израде Акционог плана пресељења ће бити пронађене и понуђене локације за пресељење на основу података о јавном земљишту у катастарским општинама и у сарадњи са Градском управом Пожаревац и мештанима насеља Дубравице и Батовац.

Накнада за целокупну имовину која се откупљује обрачунаваће се у пуној заменској вредности, што значи да ће власник за имовину која му се откупљује моћи да покрије све трошкове набавке нове одговарајуће имовине. Вредност непокретне имовине која се откупљује утврђиваће лиценцирани проценитељи и вештаци одговарајућих струка (пољопривредне, грађевинске, шумарске) у зависности од врсте имовине

Накнаду у тржишној вредности земљишта обрачунава орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима на основу остварених цена у трансакцијама на подручју Града Пожареваца.

Уговорима ће се уредити и дефинисати обавезе обе стране (обрачун вредности непокретности које су предмет експропријације; датум/време (рок) када ће бити извршена исплата накнаде за непокретности; рок у коме је домаћинство обавезно да испразни стамбени објекат и друге непокретности које су предмет трансакције; локација на коју ће бити пресељено домаћинство у случају да се домаћинство определи за групно пресељење; рок за уступање односно преузимање грађевинске парцеле на изабраној и комунално опремљеној локацији; и други услови.

19. АЛЕКСАНДАР ДИМИТРИЈЕВИЋ и ЖАКЛИНА ДИМИТРИЈЕВИЋ, СТР ИРИС

(04-350-156/26 од 13.03.2026. год.)

Подносиоци примедбе наводе да имају Регистровано пор одично пољопривредно газдинство (С.Т.Р. Ирис) за производно-трговинску делатност.

Подносе примедбу због последица које ће имати становништво по отварању новог копа.

1. Директно угрожавање права на обављање делатности

- Потпуни губитак производних капацитета
- Губитак пословног простора и инфраструктуре
- Прекид континуитета пословања
- Немогућност обављања регистроване делатности

2. Губитак пољопривредног земљишта и извора сировина

Власник је фарме затвореног типа, обрађује земљиште у зони површинског копа, губитак власништва над парцелама и дугорочних закупа. Пословање је везано са локалним становништвом:

- Откуп житарица од мештана Дубовице и више насеља у околини
- Пословање зависи од локалне пољопривредне производње
- Пресељењем престаје и економска сигурност
- Угрожена не само имовина већ и комплетан ланац снабдевања и тржишна позиција

3. Социо-економске последице

Пресељењем насеља долази до:

- Гашења локалне пољопривредне производње
- Губитак радних места
- Уништавање постојећих пословних ван села је
- Дугорочна дестабилизација локалне економије

Трајна штета финансијске стабилности породице, и породица које раде у објектима.

Да се обустави планирани пројекат, у супротном покрећу правни поступак ради заштите имовинских и пословних интереса.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

Просторни план подручја посебне намене Костолачког угљеног басена је документ од стратешког значаја за Републику Србију, документ од највишег државног приоритета јер директно утиче на енергетску безбедност и економску стабилност Републике Србије.

Отварање површинских копова утврђује се као јавни интерес.

У Програмским основама и Плану (програму) пресељења насеља Дубравице и потенцијално насеља Батовац – свеске 5 и 6. Наиме у Плану (програму) дају се смернице за процену вредности земљишта и остале непокретне имовине у својини домаћистава које ће бити разрађене у току израде Акционог Плана пресељења.

- Према до сада утврђеној динамици отварања копа, пресељење ће се реализовати у периоду 2030-2035 године, а прецизнији подаци ће се добити у току израде Акционог плана пресељења.
- У свесци 6 су дате основне смернице које се односе на решавање ових питања, која ће бити прецизно утврђена и решена у даљој изради документације, након усвајања плана, у оквиру Акционпог плана.

- Накнада за целокупну имовину која се откупљује обрачунаваће се у пуној заменској вредности, што значи да ће власник за имовину која му се откупљује моћи да покрије све трошкове набавке нове одговарајуће имовине. Вредност непокретне имовине која се откупљује утврђиваће лиценцирани проценитељи и вештаци одговарајућих струка (пољопривредне, грађевинске, шумарске) у зависности од врсте имовине.
- Накнаду у тржишној вредности земљишта обрачунава орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима на основу остварених цена у трансакцијама на подручју Града Пожаревца.
- Уговорима ће се уредити и дефинисати обавезе обе стране (обрачун вредности непокретности које су предмет експропријације; датум/време (рок) када ће бити извршена исплата накнаде за непокретности; рок у коме је домаћинство обавезно да испразни стамбени објекат и друге непокретности које су предмет трансакције; локација на коју ће бити пресељено домаћинство у случају да се домаћинство определи за групно пресељење; рок за уступање односно преузимање грађевинске парцеле на изабраној и комунално опремљеној локацији; и други услови.

20. ВЕРИЦА МИРАНОВИЋ

(04-350-153/26 од 12.03.2026. год.)

Примедба је у форми питања.

1. Година отварања копа и када ће мештани бити обавештени о обрадивим њивама докле могу да их обрађују и на који начин ће се узимати земља.
2. Питање гробља – ван села је. Мора да се премести када се буде и земља откупљивала. То је приоритет, пуно стаијих мештана и битне су информације поводом овог питања.
3. Врло битно – организовати састанак са мештанима у селу са људима који су упућени у отварање копа. МЗ не ради и не постоји. Одредити датум презентације и састанак у селу.
4. Питање села. Да ли се прво решава обрадиво земљиште и када долази на ред село за пресељење. Прича се о отварању копа, а никада до сада није дат предлог локације за пресељење.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

Одговори на ова питања већ се налазе у Програмским основама и Плану (програму) пресељења насеља Дубравице и потенцијално насеља Батовац – свеске 5 и 6.

1. Коп се отвара 2028. године (2031. откопавање угља). Мештани ће користити своје њиве до потписивања уговора о откупу и исплате новчане надокнаде.
2. Измештање гробља ће бити предмет посебног оперативног плана и пројекта, а изводиће се у поредо са измештањем насеља.
3. У току имплементације плана надлежне институције, учесници у имплементацији и носиоци експропријације ће организовати састанке са становништвом.
4. Обрадиво земљиште се откупљује истовремено са окућницом. Динамика пресељења и локација биће утврђене у Акционом плану пресељења.

Подносиоци примедбе су сувласници к.п. која је налази ван границе развоја копа до 2035. године и наводе:

1. Положај парцеле у сувласштву (к.п. бр. 3754, кућа, воћњак и помоћни објекат) уз границу простора копа – водонепропусног екрана. Формално није укључено у подручје експлоатацији непосредној близини планираног површинског копа, несумљиво се сврстава у зони директног утицаја.

Површинска експлоатација угља производи дуготрајне негативне последице – повећана емисија прашине, бука, вибрације, деградација земљишта и промена у режиму подземних вода, што може нарушити услове живота и вредност непокретности.

2. Утицај на животну средину

У складу са Законом за заштиту животне средине и Закона о процени утицаја на животну средину, неопходно је јасно дефинисати и приказати: Очекивани ниво загађења ваздуха (прашина и емисије); утицај буке и вибрација; утицај на квалитет површинских вода; утицај на засаде воћа и утицај на екосистем и приобаље Дунава;

3. Социјални утицаји и пресељење становништва

Пресељење насеља потврђује да ће рударске активности имати дугорочан негативан утицај на животне услове. Приспитати границу обухвата плана и размотрити положај свих непокретности у непосредној близини рудника. Нелогично да парцеле које се налазе непосредно уз границу не буду обухваћене истим режимом разматрања и заштите, наше непокретности треба да имају исти третман заштите.

4. Принципи правичности и једнаког третмана власника непокретности. У складу са заштитом права својине и треба обезбедити једнак третман власника непокретности који се налазе у зони директног утицаја. Парцеле уз границу фактички трпе исте последице.

5. Захтев за допуна плана и заштиту права власника. Захтева: додатну анализу зоне непосредног утицаја планираног копа; укључивање парцеле и објеката у програм откупа и пресељења ИЛИ доставити јасан и детаљан план еколошких, инфраструктурних и заштитних мера које ће спречити негативне утицаје рударских активности на непокретности које се налазе ван формалног обухвата плана.

6. Захтев за допуна плана и заштиту права власника. Захтева: додатну анализу зоне непосредног утицаја планираног копа; укључивање њихове парцеле и обеката у програм откупа и пресељења ИЛИ доставити јасан и детаљаан план еколошких, инфраструктурних и заштитних мера које ће спречити негативне утицаје рударских активности.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ НЕ ПРИХВАТА

Парцела и објекат налазе се уз границу потцелине водонепропусног екрана који ће се изградити до 2035. године. У односу на границу копа до 2035. године објекти се налазе на удаљености од око 3500 метара и неће бити у зони утицаја рударских активности.

Нема основа за укључивање ових власника у Програм пресељења насеља Дубравица.

У наредним фазама ширења копа после 2035. године радиће се нови плански документ у коме ће се утврђивати зоне утицаја копа приликом његовог ширења.

Б) ПРИМЕДБЕ ИНСТИТУЦИЈА

22. ГРАДСКА УПРАВА ГРАДА ПОЖАРЕВЦА, СЛУЖБА ГЛАВНОГ УРБАНИСТЕ
(04-350-147/26 од 12.03.2026. год.)

22.1. Потребно је на свим релевантним референтним картама приказати позиције гасног поља „Острво“, осталих гасних и других поља како би се реално сагледали међусобни утицаји и заштитне зоне. Гасна поља су приказана само на рефералној карти намене простора.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

22.2 На стр. 38 приказана је Скица 5: Саобраћајна инфраструктура – постојеће стање 2025. година, на којој је приказана „индустријска пруга“ од ТЕ Костолац 1 кроз насеље Костолац, која је демонтирана и не постоји више (део). Потребно је извршити потребне корекције сагласно стварном постојећем стању из 2025. године.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

22.3. На графичком прилогу Реферална карта бр. 2.2. „Енергетска и водопривредна инфраструктура“ између насеља Петка и канала обележено је планирано водоизвориште. Да ли су за исто вршена испитивања с обзиром на то да се исто не налази у Генералном развојном плану водоснабдевања Општине Пожаревац – генералном пројекту?

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

22.4. На графичком прилогу Реферална карта бр. 1 „Посебна намена простора“ уочене су намене које је потребно кориговати код комплекса „Забеле“ (означена је уз сам затворски комплекс производна делатност и остали погони); посебна војна намена код проширења новог гробља. Потребно је преиспитати све посебне намене које су обележене, усагласити их са плановима генералне регулације за територију Града Пожаревац, а за које је ИАУС такође био обрађивач те поседује релевантне податке.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

22.5. Планом су дата општа начела кроз програм за пресељење насеља Дубравица. Акциони план није дефинисан и у току израде Нацрта овог Плана није организовано активно упознавање становништва насеља Дубравице и Батовца, па и околних насеља Петка, Острова, Брежана и Живице на чији ће живот планска решења коренито утицати.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

Све активности које се односе на пресељење и сарадњу са грађанима захтевају активно укључивање и локалне управе. Поједини грађани у својим примедбама на План наводе потребу да локална управа буде укључена у ова питања.

22.6. Нацрт ППППН Костолачког угљеног басена рађен је као нови плански документ (и за њега је као таква донета одлука). Планска решења из претходног основног плана, као и Измена и допуна ППППН Костолачког угљеног басена нису сва у целости реализована. Овим Планом је потребно дефинисати пропозиције примене планских решења из претходних планова подручја посебне намене Костолачког угљеног басена, а која нису сва у потпуности реализована.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

22.7. На Реферална карти бр. 4 „Карти спровођења“ предвиђена је и израда урбанистичког пројекта за

-Унутрашњи транспорт за ТЕКО „А“ до пристаништа.

-ТС Костолац „Запад“ 110/35 КВ и далековод

-Дата центар

У текстуалном делу нису наведене правила уређења и правила грађења ни за једно од ових планских решења која би дала смернице за израде урбанистичких пројеката. За ТС Костолац „Запад“ 110/35 КВ и далековод дат је опис локације на стр. 285 и 286. Потребно је дефинисати правила уређења и правила грађења.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

Детаљнији услови за израду урбанистичко-техничке документације за предметне локације биће познати након доношења Главног рударског пројекта, што значи да не могу бити дефинисани у овом Плану.

22.8. На стр. 222 наведено је „Простор намењен за рударске активности у постпланком периоду (после 2035. године) дефинисан оквирним границама коначне контуре површинског копа „Западни Костолац“, резервише се и утврђују се правила уређења и коришћења до његовог привођења новој намени (рударству)“. Нису дата правила уређења и коришћења за ове парцеле, потребно је дефинисати их у Плану.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

Део ових планских решења ускладиће се у консултацији са локалном управом.

22.9. Потребно је у текстуалном делу приказати реалне проценте остварења искоришћености енергије из фосилних горива, природног гаса, из енергије ветра, соларне енергије, енергије из биомасе за ово подручје као и у односу на укупну у Републици Србији. (Према подацима који су узети из Годишњег извештаја о националном резидуалном миксу за Србију за 2024. годину (извештај је припремило Акционарско друштво Електромрежа Србије) структура произведене електричне енергије у Србији је

следећа: енергија из мрког угља и лигнита 65.6 одсто, хидроенергија учествује са 23.77 одсто, енергија из природног гаса 4.97 одсто, енергија ветра чини 0.97 одсто, енергија из биомасе 0.01 одсто, а соларна енергија 0.34 одсто).

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

Поменути подаци нису неопходни услов за планска решења.

22.10. Дефинисање транспорта угља са копа „Западни Костолац“ и заузимање великог дела просторас са транспортним тракама, при чему не можете, а да се у визуелном смислу, не улазећи у друге аспекте (загађење животне средине и др.) не отмете утиску да живите у руднику, поставља се питање да ли је испитана могућност да тај транспорт угља буде речни транспорт до коначних одредишта због којих се изводи транспортним тракама.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

У студијској рударској документацији не стоје технолошки услови за транспорт угља речним саобраћајем. Транспорт угља планиран је у хаубираним транспортним тракама.

22.11. Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину на стр. 16 и стр. 17. даје табеле емисија материја које утичу квалитет ваздуха прашкастих материја SO₂, NO₂, CO, CO₂, да је 2024 године емисија свих наведених прашкастих материја повећана у односу на 2023, као и да је вишеструко већа у односу на дозвољене параметре. Нигде нису дефинисане потребне мере за смањење емисије, то јест закључује се да досадашњи предузети кораци и мере нису дали ефективне резултате. У Погледу загађења које је евидентно анализа броја оболелих од канцера и болести које су узроковане загађењем ваздуха представља стварни утицај загађења наведених материја.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Прихвата се да се у Просторни план и Извештај о стратешкој процени дода обавеза израде студије здравственог стања становника на подручју Града Пожаревца, са посебним освртом на подручја угрожена рударским радовима

Не прихвата се део примедбе у коме се наводи да нису дефинисане мере за смањење емисије прашкастих материја. Мере за смањење емисије су дефинисане у поглављу 2.2.5. *Мере за смањење негативних утицаја* на стр. 53, у поглављу 3.2.5. *Предлог приоритета* Извештаја (стр. 55), и у поглављу 3.2.6. *Посебне мере заштите животне средине* (стр. 56). Уколико подносилац има предлог додатних мера које жели да накнадно приложи, оне ће се уврстити.

22.12. Ради лакше примене самог плана дати у дигиталном прегледу називе ретаљних рефералних карата (наведени су бројеви Детаљна реферална карта бр. 2.1 итд.).

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

22.13. Техничка грешка на стр. 108. стоји наслов Скица 3: Динамика развоја откопног фронта за првих десет година на ПК „Западни Костолац“ !!! (три знака узвичника избрисати).

**ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:
ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА**

23. КОАЛИЦИЈА ЗА ОДРЖИВО РУДАРСТВО са партнерима и формалним групама грађана у локалним заједницама

(2275/2024-02 од 26.03.2026. год. и 13.03.2026. год. електронски)

Сматрамо да је немогуће на економски, еколошки и социјално одрживи начин планирати отварање копа у ситуацији где се Србија обавезала да ће до 2050. године потпуно прекинути производњу струје из фосилних горива, која обавеза проистиче из обавеза преузетих у складу са глобалним и европским циљевима да је неопходно прекинути производњу струје из фосилних горива ради успешног задржавања климатских промена унутар оквира који се сматра одрживим за опстанак људске цивилизације.

Немогуће је отворити угљенокоп инвестирајући неизвесно велику количину финансијских средстава (не мање од милијарду Еура) јер неће бити могуће да се ова средства одплате до 2050. те године, те ће држава и народ Србије, порески обвезници Србије, бити у страховитој штети јер ће не само потрошити средства која би требало употребити за одрживу енергетску трансформацију, него ће морати или у скраћеном року ископати сав угаљ и тиме страховито и трајно оштетити животну средину и значајно повећати емисије гасова са ефектом стаклене (ГХГ) баште што ће осим еколошких последица имати и огромне финансијске негативне последице у форми драстичног поскупљења енергије услед драстичног раста такси на ГХГ или да враћају средства из пореских прихода, или додатно задуживања чиме ће оштетити друге одрживе форме инвестиција у енергетику и наравно све друге секторе који ће морати да штеде да би се вратила ова неодржива инвестиција.

Јасно је да је одрживост (физибилност) ове инвестиције процењивана на основу лажних и коруптивних претпоставки, односно интереса неке уске групе која види свој интерес у извлачењу средстава из националног буџета и националне економије до 2060те кроз шеме непотребних грађевинских и рударских радова који како год да се посматрају нису у интересу целокупне друштвене заједнице.

Посебно забрињава што се у процени физибилности пројекта не узима процена ИЗГУБЉЕНИХ ОПОРТУНИХ ДОБИТИ од пољопривреде и са њом диверзификованих примарних и секундарних економских активности на подручју које ће ради ЈЕДНОКРАТНЕ РУДАРСКЕ „ДОБИТИ“ врло упитне „вредности“ онемогућити. Стварна добит за друштво Србије је вишекратна, да не кажемо „ВЕЧНА“ економска исплативост пољопривреде која свакогодишњим обнављањем циклуса економске активности бесконачно надилази вредност ЈЕДНОКРАТНЕ И ПРЕТЕЖНО НЕГАТИВНЕ, упитне „економске“ активности угљенокопа.

Било каква спекулација о рекултивацији јасно не узима у обзир да трајно загађење тешким металима које ће се догодити на овој територији, уништење социјалне супстанце која ће се раселити и више се никад неће вратити, те екоцидно уништавање исте те популације (а о чему сведоче здравствени, еколошки, имовински картони свих локалних заједница у Србији које животаре у паклу рударења од Дрмна, Кличевца, Великих Црљена, Барошевца, Медошевца, Јунковца итд) јасан су доказ да није могуће очекивати одржавање или чак побољшавање стања локалних заједница а камоли некакав раст пољопривреде на одрживим и здравствено прихватљивим основима.

Сматрамо да је нечувен безобразлук да се чак не планира ни целокупно расељавање локалних заједница које се налазе директно на месту будућег копа, него се чак и за њих дају некакви планови поступног расељавања. Свако ко је икада видео ситуацију у

Вреоцима, Радљевоу, Кривељу, Горњим Недељицама и на другим местима зна да је суживот расељеног и не расељеног дела насеља немогућа, сурова и чак можемо рећи садистичка пракса коју у име свих грађана Србије спроводе ЕПС и друге рударске компаније и ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ у свим сазивима од 2000те до данас.

Сматрамо да рудокоп или не треба да буде отворен и да се за потребан угаљ ваља раселити ДРМНО које живи у паклу окружено рудником, рударским транспортом, одлагалиштима и термо централом А ИСПОД КОГА СЕ НАЛАЗЕ ЗНАЧАЈНЕ КОЛИЧИНЕ УГЉА који је много лакше доступан и у близини кога се налази сва механизација копа Дрмно конструисна последњих 10 так година. Јасно је да је ако је икоме стало да брзо и јефтино обезбеди угаљ то треба да уради копајући испод Дрмна.

Уколико ипак долази до отварања копа „Костолац запад“ сматрамо да је неопходно раселити сва села која се налазе у околини копа дакле : Петка, Острово, Дубравица, Батовоц, Брежане, Живица, Драговоц јер ће сва ова насеља бити изложена деструктивним утицајима вибрација, буке, слегања тла и пуцања те рушења током времена објеката, загађењима самозапаљивањем угља, запрашивњем силикатним и другим прашинама, драстичном нарушавању биолошке стабилности , нестанку подземних вода што ће потпуно уништити пољопривреду, а са друге стране драстичном поремећају токова и поплављивањима, какав поремећај видимо већ годинама у КЛИЧЕВЦУ (воде нема где треба а има где не треба у кућама, подрумима итд).

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

Просторни план подручја посебне намене Костолачког угљеног басена је документ од стратешког значаја за Републику Србију, документ од највишег државног приоритета јер директно утиче на енергетску безбедност и економску стабилност Републике Србије.

Усвајањем овог планског документа створиће се плански основ за изградњу нове соларне електране на унутрашњем одлагалишту копа Дрмно на површини од 164 ха.

На Планском подручју за производњу електричне енергије предвиђа се коришћење енергије ветра, као еколошки прихватљивог облика енергије.

План поставља основе за прелазак региона на обновљиве изворе енергије (ветропаркове и соларне електране).

Иницијативу за израду овог плана упутило је Министарство рударства и енергетике, у сарадњи са јавним предузећем Електропривреда Србије.

У студијској рударској документацији не стоје технолошки услови за експлоатацију испод насеља Дрмно.

Процедуром за усвајање плана је дефинисано да се пре упућивања планског документа на усвајање прибаве сагласности надлежних органа и организација на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и Нацрт планског документа као и да се прибаве мишљења републичких органа на Нацрт плана.

24. РЕГИОНАЛНИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ СМЕДЕРЕВО

(2275/2024-02 Од 13.03.2026. год.)

Текстови везани за приказ стања и заштиту културног наслеђа на планском подручју у Нацрту Просторног плана не одражавају у потпуности оно што пише у Условима чувања, одржавања и коришћења и мерама заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту за израду Просторног плана подручја посебне намене

Костолачког уРЕПУБЛИГљеног басена које је издао овај Регионални завод (Услови бр. 320/2-2023 од 31.10.2023.).

Предметним Просторним планом није јасно и недвосмислено прописана потреба израде Студије заштите непокретних културних добара и добара под претходном заштитом како је тражено у напред поменути Условима које је издао овај Регионални завод (Услови бр. 320/2-2023 од 31.10.2023.).

Културно добро под претходном заштитом - археолошки локалитет Маргум које се налази на прелиминарној листи за Унескову Листу културног наслеђа Границе Римског царства — Дунавски лимес тренутно је у поступку утврђивања за непокретно културно добро. Основни подаци о локалитету су унети у текстуални део Плана, али локалитет није означен на рефералним картама као значајна тачка културног наслеђа у границама будућег површинског копа „Западни Костолац”.

Имајући у виду недовољну истраженост самог археолошког локалитета Маргум, као и бројних других археолошких локалитета и других делова непокретног културног наслеђа на предметном простору управо ће израда поменуте Студија омогућити његово целовито сагледавање и на основу тога адекватно прописивање мера заштите.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

25. РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

(2275/2024-02 и 20-30/2026-2 од 13.03.2026. год.)

У текстуалном делу Нацрта плана- Други део: правила уређења и правила грађења, одељак 3. 15. Подручја непокретних културних добара, у делу за археолошко налазиште Виминацијум допунити наведене мере са алинејама 2, 3, 4, 7, 8, 9, 12, и 13 из Услови чувања, одржавања и коришћења непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту и мере заштите бр.20-84/2023-2 од 15.09.2023.г.

У текстуалном делу Нацрта плана 2.8.5. Културно наслеђе, Посебни циљеви избрисати алинеју бр. 10 и заменити је следећим текстом: „Упис серијске међудржавне номинације: „Границе римског царства - Дунавски лимес”, у оквиру које се налази археолошко налазиште Виминацијум, на Листу светске баштине.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

26. АРХЕОЛОШКИ ИНСТИТУТ

(2275/2024-02 од 13.03.2026. год.)

1. С обзиром на статус археолошког налазишта Виминацијум као непокретног културног добра од изузетног значаја за Републику Србију, чињеницу да се налази на прелиминарној листи Унескове листе светског наслеђа (Границе Римског царства — Дунавски лимес) и део је номинационог досијеа који Археолошки институт заједнички израђује са Републичким заводом за заштиту споменика културе, а најпре због тога што на његовој територији свакодневно бораве истраживачи и хиљаде посетилаца, молимо вас да размотрите положај, димензије и уопште све елементе депоније гипса, пепела и шљаке која је тик уз обод налазишта, и на карти је чак приказана без зеленог заштитног појаса ка Виминацијуму (код насеља Дрмно и Кличевац појас је приказан, а за Виминацијум је наведено његово постојање само у тексту). Према наведеним апсолутним висинским

котама и нашем разумевању истих, депонија ће имати висину која премашује садашњу просечну коту ободне зоне археолошког налазишта чак и за око 60 m. Потребно је проверити апсолутне висинске коте депоније у случају грешке и кориговати План увођењем заштитног појаса према Виминацијуму, а посебно уколико су наведене коте тачне. Ова депонија ће према Плану обухватити целокупне количине пепела, шљаке и гипса већ од 2029. године. Одређење археолошког налазишта Виминацијум као зоне III — подручје квиситетне животне средине, а тик уз поменути депонију која је одређена као зона I - подручје загађене и Деградиране животне средине у еколошком зонирању Планског подручја - Књига II, АналитичкоДокументациона основа просторног плана - Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана на животну средину, свеска 2, стога је практично немогуће. Додатно, Виминацијум се не налази наведен ни у једној од ових зона у самом тексту Нацрта предметног плана - Планска решења и планске пропозиције, књига I.

2. Текст поглавља 2.5.4. Културно наслеђе у Планска решења и планске пропозиције, књига I није у складу са правим стањем ствари у области културног наслеђа планског подручја. Додатно, он не представља оно што пише у Условима чувања, одржавања и коришћења и мере заштите за израду Просторног плана подручја посебне намене Костолачког уањеног басена које је издао Републички завод за заштиту споменика културе, као ни оно што пише у Условима чувања, одржавања и коришћења и мерама заштите непокретних културних Добра и Добра која уживају претходну заштиту за израду Просторног плана подручја посебне намене Костолачког уањеног басена које је издао Регионални завод за заштиту споменика културе

Смедерево, а који су делови Књига II, Аналитичко-документациона основа просторног плана — Документи везани за припрему Просторног Тана, свеска 4. Сличан несклад се уочава и поређењем тачке 2.5.3. Заштита природе, природних вредности и предела, у Планска решења и планске пропозиције, књига I, у поређењу са добијеним Условима Завода за заштиту природе, а огледа се и у помену Палеонтолошког локалитета „Мамут” у оквиру ПК Дрмно” у самом тексту Плана који као такав не постоји од 2014. године и стога није ни део поменутих услова. Молимо вас да ови важни одељци о наслеђу буду међусобно усклађени.

3. У тексту Просторног плана подручја посебне намене археолошког налазишта Виминацијум усвојеног 2015. године, наводи се да је систем објеката дубинског одводњавања трајног карактера и да је предвиђено да континуално остану у функцији заштите површинског копа и целог археолошког налазишта. Међутим, током израде овог Просторног плана био је важећи Просторни план подручја посебне намене Костолачког угљеног басена усвојен 2013. године са планским периодом до 2022. године. Стога молимо да се у Просторном плану Костолачког угљеног басена који је тренутно у обради скрене пажња на потребу разматрања развоја Виминацијума у постпланском периоду, а везано за све утицаје на ово налазиште који могу настати након завршетка експлоатације у ПК „Дрмно”. У Студији заштите непокретних дитурних Добра и Добра под претходном заштитом, прописаној за израду у Условима које је издао Регионални завод за заштиту споменика културе Смедерево би требало, између осталог укључити мере техничке заштите археолошког налазишта Виминацијума у новом окружењу везаном за напредовање ПК „Дрмно”, а у циљу заштите археолошких остатака и савремене постојеће инфраструктуре - између осталог од подземних вода, чији ће се ниво изменити са променама/укидањима система одводњавања у будућности. Неопходно је стога заједнички од стране више актера радити на проналаску решења које ће овај простор односно истражене археолошке целине дугорочно заштитити од подземних вода у периоду до коначне рекултивације.

4. Поред увођења потребе разматрања дугорочне заштите археолошког налазишта Виминацијум, молимо вас и за увођење привремених мера заштите овог налазишта у Просторни план подручја посебне намене Костолачког угљеног басена који се тренутно обрађује, а које ће бити на снази до затварања ГК „Дрмно” или или до коначне биолошке рекултивације како би Виминацијум одмах био заштићен од свих процеса везаних за постепено запуњавање копа и померање технолошких активности међу којима су измене траса дренажних линија бунара као и спирање и ерозија материјала са свих косина унутар садашњег копа услед атмосферских вода, а које ће далеко надвисити терен археолошког налазишта.

5. Потребно је посебну пажњу у предметном Просторном плану подручја посебне намене Костолачког угљеног басена обратити на изузетно значајно непокретно културно добро под претходном заштитом - археолошки локалитет Маргум у зони ПК „Западни Костолац”, с обзиром да подаци о њему унети у текстуални део Плана очекивано обухватају непотпуна сазнања, јер је врло мало истраживан, али која су недавно допуњена истраживањима Археолошког института у циљу израде номинационог досијеа за Унескову листу светског наслеђа коју Институт спроводи заједнички са Републичким заводом за заштиту споменика културе (локалитет се као и Виминацијум налази на прелиминарној листи Границе Римског царства — Дунавски лимес). Предметни план просторно не третира поменути археолошки локалитет, односно није узео у обзир његово положај током израде (не постоји ни његово означено место на картама што је био случај у верзији Плана из 2013. године). У складу са тим молимо да се размотри организација састанка са обрађивачем Плана како бисмо сви заједнички дошли до детаљнијих позиција усека отварања до завршне контуре ПК „Западни Костолац”, не само у циљу неометаног наставка процеса израде номинационог досијеа за упис на Унескову листу, већ и његовог будућег научног археолошког истраживања и потребне заштите. Инвеститор експлоатације Ж „Западни Костолац” би у складу са значајем овог локалитета требало да обезбеди одвијање детаљних археолошких научних истраживања Маргума, уз утврђивање свих елемената његове локације, као и његово адекватно очување у складу са условима надлежне институције заштите, а током самог процеса рада површинског копа, као и након завршетка експлоатације, све до коначне рекултивације.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

Примедба се прихвата у свим тачкама.

27. САВЕТ МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ДУБРАВИЦА

(350-152/26 од 12.3.2026. год.)

Примедбом се изражава незадовољство и неслагање због најављеног отварања копа и пресељавања насеља Дубравица и Батовац.

Утицај на: квалитет живота, негативне последице на егзистенцију становништва (социјално, економско, емоционално). Нису предложене локације за пресељење, модалитет пресељења, да ли би се обезбедила заменска површина обрадивог земљишта итд.

Пројекат је неприхватљив јер угрожава право на дом, нарушава социјалну структуру заједнице, уништава приватну имовину, ризик по здравље и последице по будуће генерације.

Захтевају обустављање пројекта.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Примедба се прихвата у делу који се односи на упознавање мештана Дубравице са детаљима који утучу на њихову будућност на начин да се у току израде Акционог плана пресељења организује састанак са мештанима насеља Дубравица и Батовац. „Бонус због принудног пресељења (напуштања домова) и нарушавања квалитета живота” – је питање које ће се разматрати у току израде Акционог плана пресељења.

- Према до сада утврђеној динамици отварања копа, пресељење ће се реализовати у периоду 2030-2035 године, а прецизнији подаци ће се добити у току израде Акционог плана пресељења.
- У свесци 6 су дате основне смернице које се односе на решавање ових питања, која ће бити прецизно утврђена и решена у даљој изради документације, након усвајања плана, у оквиру Акционпог плана.
- Накнада за целокупну имовину која се откупљује обрачунаваће се у пуној заменској вредности, што значи да ће власник за имовину која му се откупљује моћи да покрије све трошкове набавке нове одговарајуће имовине. Вредност непокретне имовине која се откупљује утврђиваће лиценцирани проценитељи и вештаци одговарајућих струка (пољопривредне, грађевинске, шумарске) у зависности од врсте имовине
- Накнаду у тржишној вредности земљишта обрачунава орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима на основу остварених цена у трансакцијама на подручју Града Пожареваца
- Уговорима ће се уредити и дефинисати обавезе обе стране (обрачун вредности непокретности које су предмет експропријације; датум/време (рок) када ће бити извршена исплата накнаде за непокретности; рок у коме је домаћинство обавезно да испразни стамбени објекат и друге непокретности које су предмет трансакције; локација на коју ће бити пресељено домаћинство у случају да се домаћинство определи за групно пресељење; рок за уступање односно преузимање грађевинске парцеле на изабраној и комунално опремљеној локацији; и други услови.

Примедба се не прихвата у у делу који се односи на прецизне рокове и одређивање тачних локација за евентуално пресељење читавог насеља на другу локацију.

У свесци 6 су дате основне смернице које се односе на решавање ових питања, која ће бити прецизно утврђена и решена у даљој изради документације, након усвајања плана, у оквиру Акционпог плана.

Мештанима насеља Дубравица и Батовац у ће у току израде Акционог плана пресељења бити пронађене и понуђене локације за пресељење на основу података о јавном земљишту у катастарским општинама и у сарадњи са Градском управом Пожаревац и мештанима насеља Дубравице и Батовац. Локација за организовано пресељење још увек није одређена због релативно малог одзива у изјашњавању о модалитету пресељења који је имао за циљ утврђивање оквирне површине потребне за групно пресељење.

У току израде Акционог плана пресељења биће успостављен жалбени механизам. Основни циљ Жалбеног механизма је да се на ажуран, делотворан и ефикасан начин омогући решавање текућих проблема евентуалног угрожавања права и интереса становништва. Жалбени механизам служиће као платформа за решавање по жалбама и притужбама на ажуран, делотворан и ефикасан начин у корист свих укључених актера. Жалбена комисија формира се у саставу: по један члан и његов заменик из: (1) Савета Месне заједнице Дубравица и Батовац, (2) Града Пожаревац, и (3) АД ЕПС. Процедура ће детаљније бити објашњења у Акционом плану пресељења.

28. АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“

(електронски од 13.03.2026. год.)

У наредном периоду, за потребе ЕПС.ад Огранак ТЕ – КО Костолац и унапређење телекомуникационих веза, предвиђа се изградња Дата центра.

Дата центар ће се радити на подручју ПК Кленовник ,на катастарској парцели број 1417 КО Кленовник.

Молим да израдом ППППН Костолачког угљеног басена – Нацртом плана (књига 2), предвидете планирану изградњу Дата центра на наведеној локацији и израду урбанистичких пројеката.

У Текстуалном делу :

- Телекомуникације и поштански саобраћај
- Систем веза и телекомуникација у зони ТЕ-КО “ Костолац”
- технички систем веза,

На Графичкој документацији :

- Реферална карти бр.4 - Карта спровођења планских пропозиција
 - уцртати 3.локацију - Дата центар и
 - допунити легенду у делу - предвиђена израда урбанистичких пројеката (3. Дата центар)

Прилог: Локација Дата центра у *dwg формат

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

29. РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ „РЕРИ“

(2318/2026 од 13.03.2026. год.)

29.1. Начелна примедба

Предметни документ је, у начелу, супротан ЕУ принципима и тенденцијама потпуне декарбонизације Европе, као и преузетим обавезама Републике Србије, њеним стратешким документима и јавним политикама. Наиме, Подносилац истиче да се Република Србија потписивањем Зелене агенде за Западни Балкан обавезала да усклади своје циљеве са циљевима климатске неутралности Европе до 2050. године и заједнички ради на декарбонизацији енергетског сектора са ЕУ (и другим партнерима са Западног Балкана). У том смислу Подносилац подсећа да климатски циљеви ЕУ до 2030. подразумевају смањење емисије гасова са ефекта стаклене баште за 55% у односу на 1990. годину и учешће обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи од најмање 40%. док до 2050. године тежи нето нултој емисији. Израђивач Нацрта плана се позива на циљеве из Зелене агенде, али селективно, изостављајући наведене циљеве и цифре у контексту декарбонизације. Уместо тога, уопштеним формулацијама се реферише на циљеве у погледу преласка на ОИЕ, нове "зелене" технологије, циркуларну економију, као и коришћење најбољих доступних техника.

Такође, у оквиру Енергетске заједнице, као потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице, Република Србија има обавезу да до 2030. године оствари удео од 40.7% обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи. Проширење копова не доприноси

усклађивању са циљевима ЕУ, те није у складу са дугорочним опредељењем Републике Србије да постане чланица ЕУ и може отежати и онемогућити усклађивање са циљевима ЕУ до 2030. ".....

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ НЕ ПРИХВАТА

- Документ Нацрта плана урађен је у складу са Законом о планирању и изградњи Републике Србије. Заснован је на документима развојног планирања, документима јавних политика, осталим планским документима и преузетим обавезама Републике Србије (у погледу наднационалних политика, опредељења, циљева, мера, инструмената). Нацрт плана није супротан ЕУ принципима и тенденцијама у погледу декарбонизације Европе и укључује кључне циљеве и опредељења у складу са Уговором о енергетској заједници ЈИЕ, Европским зеленим споразумом, и др. односно: 1) Стратегију развоја енергетике до 2040. са пројекцијама до 2050; 2) Интегрисани национални енергетски и климатски план Републике Србије (ИНЕКП) до 2030. са пројекцијама до 2050; 3) Стратегију нискоугљеничног развоја Републике Србије од 2023. до 2030. године са пројекцијама до 2050; 4) NERP/Национални план за смањење емисија главних загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање, "Службени гласник РС", бр.10/2020.), као и 5) План праведне енергетске транзиције Републике Србије до 2030. године (2025).

- на стр. 10-11 Нацрта налази се извод из Стратегије развоја енергетике РС до 2040. са пројекцијама до 2050. године у коме се наводи оно што Подносилац истиче: "Потписивањем Споразума из Париза, 2015. и његовом ратификацијом у Народној скупштини 2017. године (Закон о потврђивању споразума из Париза, „Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 4/17), **Република Србија је прихватила да активно делује у правцу смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште.** Ова опредељење потврђено је 2020. године потписивањем Софијске декларације о Зеленој агенди за Западни балкан, којом је Република Србија прихватила да, заједно са ЕУ, ради на остварењу циља да Европа до 2050. буде угљенично неутралан континент. Република Србија се чланством у

Енергетској заједници обавезала на усклађивање и имплементацију релевантног правног оквира и правних тековина ЕУ у области енергетике, заштите животне средине, коришћења ОИЕ и енергетске ефикасности, као и појединих климатских аспеката.

- На стр.100-101 Нацрта плана наводи се "План **REPowerEU**, мај 2022. којим се постављају још амбициознији циљеви у енергетској политици ЕУ и потенцијално окончава зависност ЕУ од руских фосилних горива. План садржи дугорочне мере за: уштеду енергије 9-13% (кроз регулаторни пакет **Fit for 55, усвојен 2021, који подразумева смањење емисија GHG за 55% до 2030**); диверзификацију снабдевања и подршку међународним партнерима (укључује подршку земљама тзв. Западног Балкана); **убрзавање увођења ОИЕ (у производњи електричне енергије и другим секторима са 40% на 45%);**

- На стр. 100 Нацрта плана (Међународни оквир) наводе се квантификовани кључни циљеви у погледу декарбонизације у енергетском сектору Србије: "У складу са Уговором о Енергетској заједници Србија је у јулу 2024. усвојила Интегрисани национални енергетски и климатски план РС (ИНЕКП) за период до 2030. године са пројекцијама до 2050. **Кључни циљеви су повећање учешћа ОИЕ у производњи електричне енергије на 45%, да удео ОИЕ у бруто финалној потрошњи енергије буде мин. 33,6%, повећање енергетске ефикасности и смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште за 40,3% до 2030. у односу на 1990."**

- на стр. 100 Нацрта плана указује се на активности смањења емисија загађујућих материја у ТЕКО према NERP: "У прилозима Националног плана за смањење емисија главних загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање (NERP, 2020) утврђене су вредности нивоа емисија главних загађујућих материја за електроенергетска постројења међу којима се налазе и блокови ТЕ Костолац А1, А2, Б1 и Б2. За блокове А1 и А2 је било планирано: одсумпоравање димних гасова, смањење оксида азота и додатна реконструкција електрофилтерског постројења до 2024. године. За Б1 и Б2 планиране мере су биле: одсумпоравање димних гасова, смањење оксида азота и реконструкција електрофилтерских постројења. Планирана смањења емисија сумпордиоксида су: за блок А1 – почевши од 2024. смањење за око 26,5% да би до 2027. смањење било за око 80% од вредности из 2023; за блокове А2 и Б1-Б2 – почевши од 2024. смањење за око 17% да би до 2027. смањење било за 50% од почетне вредности. Планирано смањење емисија оксида азота било је: за блок А1 – од 2024. смањење за око 22% да би до 2027. било 66% од почетне вредности; за блокове А2 и Б1-Б2 – постепено смањивање емисија од 2018. да би 2027. укупно смањење било за 60% од почетне вредности. Планирано смањење емисија прашкастих материја било је: за блок А1 – од 2024. за 17% да би 2027. укупно смањење било за 80% од почетне вредности; за блокове А2 и Б1-Б2 – од 2024. за 20% да би 2027. укупно смањење било за 60% од вредности из 2023."

Са тим у вези нетачна је и тврдња исте примедбе Подносиоца под редним бр.5 о непостојању плана за решења и циљеве попут смањења емисија сумпор-диоксида до 2030.

У Стратегији развоја енергетике Републике Србије до 2040. са пројекцијама до 2050. године није утврђен рок за обуставу употребе угља у производњи електричне енергије већ за његово смањење.

У енергетском билансу Србије према сценарију ВАУ (Business as usual) предвиђа се смањење производње угља, тј. да угаљ остаје доминантан у енергетском билансу до 2050. У енергетском билансу 2050. године према Сценарију S предвиђа се знатно смањење производње угља, као и три пута већи увоз угља у односу на произведени у Србији (Табела А12), а учешће угља своди се на 3,7%.

Динамика смањивања учешћа угља у производњи електричне енергије условљена је и у корелацији је са бројним факторима, посебно динамиком реализације заменских електрана које користе ОИЕ и могућно нуклеарну енергију. Другим речима, угаљ мора бити у употреби докле год то гарантује стабилност и сигурност у производњи и снабдевању електричном енергијом.

- **Коп Западни Костолац ће бити заменски коп** (ПК Дрмну који окончава рад до 2037.) са пројектованом производњом до 8-9 мил. тона годишње, што је смањење за око 15-20% у односу на текућу производњу (10,2 мил. тона).

Не прихвата се примедба о довођењу у питање процена на основу којих су рађене "пројекције из Нацрта плана". Нетачна је претпоставка Подносиоца да је калкулација у вези са радним веком рудника и ТЕ погрешна, и да је као таква ("погрешна") утицала на планска решења. Сви релевантни (конкретни) инпути за израду Нацрта плана проистекли су из студијске и инвестиционо-техничке документације, докумената развојног планирања, докумената јавних политика, осталих планских докумената и других извора (у складу са прописима). Неприхватљиво је оспоравање ускостручних калкулација и процена пројеката рударских и термо-енергетских објеката без аргумената.

Неоснована и произвољна је тврдња да је "пропагирани укупан одрживи развој "кроз рационалну експлоатацију лежишта лигнита" међу општим циљевима просторног развоја - утопијска концепција и у пракси непостојећи модел за развој овог подручја". На основу неутемељене тврдње, Подносилац закључује да су "овако погрешне калкулације са радним

веком рудника и ТЕ" утицале на друге делове Нацрта. Овим се инсинуирају и/или оспоравају комплетна планска решења Нацрта плана, посебно питања расељавања, чак и реализације алтернативних пројеката за производњу енергије из ОИЕ.

29.2. Наведени законско-правни и плански основ за доношење Просторног плана није ажуран и потпун

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Прихвата се коментар о ажурирању законско-правног и планског основа за доношење Просторног плана. У поглављу 3. Законско-правни и плански основ за доношење Плана биће усклађено навођење новог Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину (2024), као и иновирана листа основних закона и подзаконских аката коришћених у Нацрту плана.

Не прихвата се део примедбе да је коришћење ППРС 2010-2020. године нелогично и незаконито . У поглављу 5. Обавезе, услови и смернице из ППРС и других развојних докумената наведен је и ППРС 2010-2020. Иако је плански период овог кровног документа истекао сматра се да је још релевантан и важећи до доношења новог ППРС 2035. године, реч је о још важећем документу и стеченим планским обавезама.

29.3. Необјављивање документационог основа

На јавни увид није приложен нити један део документационе основе чија је садржина прописана чл. 28 став 4, Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања (Сл. Гласник РС, бр. 32/2019).

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА НИЈЕ ОСНОВАНА

У изради Нацрта плана није коришћен Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, број 32/19) како Подносилац наводи, већ Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, бр. 32/19, 47/25 и 40/26,).

Припрема, координација и праћење израде овог планског документа је у свему урађена у складу са:

- Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- др. Закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25);
- Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, бр. 32/19, 47/25 и 40/26).

29.4. Развојни планови наведени у документу контрадикторни су и међусобно противречни

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ НЕ ПРИХВАТА

Примедба је дата у форми констатације без конкретних навођења назива докумената. Сви коришћени документи за израду просторног плана су званично доступни развојни и стратешки документи.

29.5. Нацрт плана садржи чињенично неутемељене и контрадикторне тврдње, као и паушалне информације

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ:

ПРИМЕДБА СЕ НЕ ПРИХВАТА

Нетачна је тврдња Подносиоца о непостојању плана за решења и циљеве попут смањења емисија сумпор-диоксида. У Нацрту плана, стр. 100, приложена је динамика одсумпоравања, денитризације итд. за ТЕКО из NERP-а, што потпуно обесмишљава тумачење да је реч о "списку жеља" без конкретног утемељења.

Сви коришћени документи за израду просторног плана су званично доступни развојни и стратешки документи.

В. ПРИМЕДБЕ НА ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА

29. РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ „РЕРИ“

(2318/2026 од 13.03.2026. год.)

29.6. Погрешан законски основ

Уз Извештај о СПУ на јавни увид достављен је **ПРИЛОГ 3: ЗАКОНСКИ ПРОПИСИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ СПУ** који заправо представља листу назива релевантних прописа са истакнутим бројевима службеног гласила у којем су објављени. Подносилац указује да су готово сви наведени прописи застарели и неважећи, односно да су тренутно на снази њихове новије верзије. (*Закон о планирању и изградњи, Закон о заштити животне средине, Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину, Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину...*)

Међутим, оно што је нарочито забрињавајуће јесте чињеница да није реч о омашци у навођењу прописа, већ је из садржине Извештаја о СПУ сасвим очигледно да се израђивач истог служио застарелом верзијом Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, те да није свестан чињенице да је актуелна верзија поменутог прописа на снази од **6. децембра 2024.** Наиме, увидом у садржину Извештаја о СПУ износи се закључак да **готово сваки наведени члан, став и тачка** којом се реферише на правне норме Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину **не кореспондирају са структуром овог прописа.** Супротно оном што се наводи у Извештају о СПУ:

- Полазне основе стратешке процене, нити варијантна решења нису дефинисане чланом 13. предметног закона;
- Начин на који се дефинишу општи и посебни циљеви стратешке процене утицаја нису дефинисани чланом 14. поменутог закона;
- Садржина процене могућих утицаја Просторног плана на животну средину није дефинисана чланом 15. предметног закона;
- Разматрање кумулативних и синергијских ефеката није утврђено чланом 15. поменутог закона;

- Обавеза израде смерница за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима није утврђена чланом 16. предметног закона;
- Критеријуми за утврђивање могућих значајних утицаја на животну средину нису дефинисани чланом 5. предметног закона;
- Садржина програма праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма није дефинисана чланом 17. предметног закона;
- Обавеза приказивања коришћене методологије и тешкоће у изради извештаја о стратешкој процени није дефинисана чланом 12. предметног закона.

Овде се не ради само о чињеници да је велики број поглавља припремљен површно уз погрешно наведен плански основ, већ из разлога који су наведени, Подносилац указује на то да је документ који је кровни и најважнији превентивни и корективни инструмент заштите животне средине једног стратешког пројекта којим се значајно утиче на окружење услед чега се, између осталог планира и пресељење одређеног броја становништва – **незаконит**.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Прихвата се да се сви застарели законски прописи иновирају.

Не прихвата се тврдња да Извештај о стратешкој процени на животну средину није рађен у складу са важећим Законом. У Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину (Сл. гласник РС, бр. 94/2024-369), члан 39. прецизира: „Усвајање планова и програма чија је израда започета пре ступања на снагу овог закона окончаће се по поступку утврђеном Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10). Пошто је израда предметног Плана и СПУ започета 2022/23. године, у складу са Одлуком о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена на животну средину (“Службени гласник РС” 134/2022) и Одлуком о изради просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена („Службени гласник РС”, бр. 3/2023), процедура израде и усвајања плана и СПУ ће се окончати по поступку утврђеном Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10).

29.7. Изостављање кључних чинилаца животне средине на које се остварује значајни утицај евентуалним спровођењем плана

2. Изостављање кључних чинилаца животне средине на које се остварује значајни утицај евентуалним спровођењем плана

Чланом 14. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 94/24), прописано је следеће:

Извештај о стратешкој процени је документ којим се утврђују, описују, вреднују и процењују значајни утицаји на чиниоце животне средине до којих може да дође спровођењем плана и програма, разумне варијанте које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао узимајући у обзир циљеве и географски обухват плана и програма и одређују мере за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину.

Чиниоци животне средине из става 1. овог члана су нарочито:

1) становништво и здравље људи;

2) геолошка, предеона и биолошка разноврсност, посебно врсте, станишта и

- њихова функционална повезаност, подручја и друга природна добра заштићена посебним прописом којим се уређује заштита природе;*
- 3) еколошка мрежа, еколошки значајна подручја и еколошки коридори;*
- 4) екосистеми и екосистемске услуге;*
- 5) земљиште, вода и ваздух;*
- 6) клима, климатске промене;*
- 7) материјална добра, материјално и нематеријално културно наслеђе у складу са законом којим се уређује област заштите културног наслеђа, посебно археолошко и архитектонско културно наслеђе и археолошка налазишта;*
- 8) изложеност становништва и животне средине великим удесима или природним катастрофама;*
- 9) интеракцију између чиниоца из тач. 1)–8) овог става.*

Подносилац указује насловном органу да предметни Извештај о СПУ уопште не утврђује, описује а самим тим и не вреднује адекватно утицаје на чак 7 (горе истакнутих подебљаним текстом) од укупно 9 чинилаца животне средине за које је законом о стратешкој процени утицаја на животну средину утврђена нарочита потреба разматрања.

Колико је поменути пропуст озбиљан довољно говори чињеница да предметни извештај не разрађује изложеност становништва и животне средине удесима или природним катастрофама иако је поглављем 2.33. **МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ** Нацрта плана наведено да *Највећи ризик по животну средину у току експлоатације, генерално, представља транспорт опасних терета (нафта и њени деривати, хемијски производи, запаљиве и експлозивне материје) као и настанак акцидентних ситуација.* Последице, Извештај о СПУ лишен је информација о карактеру, типу и размерама потенцијалне опасности по становништво и животну средину а самим тим и предвиђања конкретних мера превенције и заштите од удеса и непогода.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Прихвата се да се Извештај допуни у потребној мери и на основу расположивих података, у складу са релевантним Законом („Службени гласник РС”, бр. 135/2004 и 88/2010).

Не прихвата се тврдња да чиниоци животне средине нису анализирани у складу са законом. Чиниоци животне средине анализирани су у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/2004 и 88/2010), а на основу чл. 39. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“ бр. 94/24), како је образложено у претходном ставу.

29.8. Изостављање приказа припремљених разумних варијантних решења које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао

Поглављем 10. **РАЗМАТРАНА РАЗУМНА ВАРИЈАНТНА РЕШЕЊА И ПРЕДЛОЖЕНЕ МЕРЕ ЗА СМАЊЕЊЕ УТИЦАЈА У ОКВИРУ ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА** наведено је следеће:

Подносилац указује на чињеницу да је Законом о о стратешкој процени утицаја на животну средину у члану 15 став 1(7) као обавезна садржина полазне основе стратешке процене утврђен:

приказ припремљених разумних варијантних решења које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао узимајући у обзир циљ, сврху и географски обухват плана и програма, предложене мере за спречавање и/или смањење процењених значајних негативних утицаја на стање и квалитет чинилаца животне средине и живот и здравље људи.

Поред наведеног, чланом 17 став 1(3) Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину прописано је да Процена могућих значајних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине обавезно садржи:

поређење разумних варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са становишта циља, сврхе, географског обухвата плана и програма и процењених утицаја на животну средину.

Претходно наведене одредбе Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину јасно указују на обавезу представљања и поређења разматраних варијантних решења као и разлога за избор најповољнијег.

Поглављем 1.4. **ВАРИЈАНТЕ РАЗВОЈА ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА** Извештаја о СПУ наводи се следеће:

У складу са захтевима Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, у овом извештају разматрају се две варијанте:

Варијанта „А“ - *полази од претпоставке да се Просторни план не реализује (делимично или у целости), што значи да се наставља садашњи тренд развоја и задржава постојеће стање у погледу коришћења земљишта и друштвено-економских активности, и*

Варијанта „Б“ - *полази од претпоставке да се Просторни план спроведе у целости, што би изазвало значајне промене у коришћењу земљишта, као и бројне промене у друштвено-економском сектору и животној средини*

Подносилац истиче да је оваква методологија приказа и поређења варијантних решења у супротности са наведеним члановима Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину јер се у Извештају пореде искључиво варијантно решење које се односи на нереализовање плана и варијантно решење које подразумева имплементацију плана. Поређењем само једног планског решења са варијантом неусвајања плана не преиспитује се оправданост самих планских решења и не даје им се алтернатива у погледу другачијег приступа који би евентуално имао повољнији исход по штиту животне средине. **Сама паушална процена да је неко решење боље у односу на непромењено стање не говори ништа о томе да је одабрана опција најбоља могућа са аспекта заштите животне средине у чему лежи и суштина приказа и упоређивања варијантних решења.**

У самом Извештају се, међу општим смерницама, наводи *стриктно спровођење законске регулативе која се односи на заштиту животне средине и спровођење преузетих међународних обавеза које се односе на област заштите животне средине.* Међутим, у Извештају се не разматрају најповољнија варијантна решења са становишта заштите животне средине што је неприхватљиво нарочито имајући у виду да се планским решењима планира наставак експлоатације угља и отварање копа „Западни Костолац“ док ће делови копова „Ђириковац“ и „Дрмно“ бити искоришћени за депоновање пепела, шљаке и гипса из термоелектрана, а део копа „Кленовник“ за одлагање комуналног отпада. Поред тога, нису разматрана варијантна решења која се односе на расељавање становништва и чињеница да би отварање нових копова подразумевало додатне инвестиције и ризике кршења људских права приликом експропријације, а као кључан

позитивни ефекат имплементације плана се наводи да се *кроз компензацију и расељавање становништва постижу повољни социо-економски ефекти, услови за унапређење здравља становништва.*

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Прихвата се да се у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/2004 и 88/2010), дода вредновање подваријанти, односно додатних планских решења која могу бити од значаја за животну средину. Аспекти утицаја развојних варијанти на становништво биће допуњени.

Не прихвата се део примедбе који се односи на Поглавље 10. У Извештају о СПУ не постоји *Поглавље 10.*

Извештај о СПУ је рађен у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/2004 и 88/2010), а на основу чл. 39. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“ бр. 94/24), како је образложено у претходном ставу.

29.9. Изостављање приказа резултата претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама

Поглавље 1.6. *ПРЕТХОДНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА* припремљено је у форми листе, којом је таксативно и без икаквог пропратног образложења наведен 41 назив институције од које су према наводима Израђивача Извештаја о СПУ прибављени *подаци, услови и мишљења.*

Подносилац указује да предметно поглавље није припремљено у складу са чланом 15. ставом 1. тачком 8 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину којим је прописано да полазне основе извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину морају садржати **резултате претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битне са становишта циљева и процене могућих утицаја стратешке процене.**

Наиме, пуким набрајањем надлежних органа из области заштите животне средине и имаоца јавних овлашћења који су контактирани, без навођења икаквих података о врсти остварене сарадње и исхода консултација, не може се сматрати да је садржај овог поглавља задовољен, односно припремљен у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Наведена листа назива институција у потпуности је лишена чак и најосновнијих информација о томе у којој форми је институција контактирана, да ли је дала икакав одговор, да ли је одговор прослеђен у форми услова, сагласности или мишљења, а нарочито о томе када се све од наведеног догодило (уколико се уопште и десило)?

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Прихвата се да се Поглавље допуни у складу са чланом 13. ставом 6) Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/2004 и 88/2010)

Не прихвата се тврдња да садржај Поглавља 1.6. није припремљен у складу са Законом. Извештај о СПУ је рађен у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/2004 и 88/2010), а на основу чл. 39. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“ бр. 94/24).

Г. ПРИМЕДБЕ НА ПЛАН (ПРОГРАМ) ПРЕСЕЉЕЊА НАСЕЉА ДУБРАВИЦА И ПОТЕНЦИЈАЛНО ПРЕСЕЉЕЊЕ НАСЕЉА БАТОВАЦ

29. РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ „РЕРИ“

(2318/2026 од 13.03.2026. год.)

29.10. ПРОЈЕКТОВАНИ РОКОВИ У ПЛАНУ ПРЕСЕЉЕЊА СУ НЕАДЕКВАТНИ И НЕДОВОЉНО ДЕФИНИСАНИ

Рокови који се тичу пресељења су проблематични, пресељење се реализује у периоду 2031-2035, након што почне откопавање угља на ПК „Западни Костолац. Приправне активности за пресељење су одређене за период 2025-2030, што имплицира да се већ касни више од годину дана са овим активностима, доводи се у питање да ли је у овим року на ваљан начин могуће спровести ове активности нарочито имајући у виду коментаре које смо изнели на сам План. Додатно, забрињава чињеница да План пресељења предвиђа да се у припремном периоду обави и *утврђивање јавног интереса и почетак спровођења експропријација непокретности у зони развоја рударских активности планираних до 2035. године у Просторном плану*, и да се уради Акциони план пресељења насеља потенцијално пресељење насеља (дела насеља) Батовац. Неопходно је било да се прецизно дефинише рок за доношење овог Акционог плана, нарочито имајући у виду његов значај.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

ПРИМЕДБА СЕ НЕ ПРИХВАТА

Развој површинског копа „Западни Костолац до 2035. године неће стићи до насеља (на самом почетку копа је једна окућница), али је пресељење планирано у периоду 2030-2035. године због успостављања линије бунара у непосредној близини насеља до 2035. године. Има довољно времена да се реализује израда Акционог плана пресељења, у оквиру кога ће се утврдити и грађани изјаснити за модалитете пресељења. За групно пресељење спровешће се све потребне активности (прибављање земљишта, израда планских докумената, опремање... изградња објеката исл.). Свакако да са израдом Акционог плана треба почети одмах након усвајања плана, односно током 2027. године (крајем 2026. године), што би значило да се до почетка отварања копа (припремне радње 2028. године) разраде и утврде решења у погледу откупа имовине и пресељења насеља. У том смислу у Плану ће бити наведено да са израдом Акционог плана треба започети одмах након усвајања Плана.

29.11. СТАНОВНИШТВО НИЈЕ У ДОВОЉНОЈ МЕРИ И ОБИМУ КОНСУЛТОВАНО О ПРИСТАНКУ НА ПРЕСЕЉЕЊЕ

Пресељење становништва је неминивно и не доводи се у питање и то је одлучено пре него што су се становници као и целокупна јавност уопште имали прилику изјаснити о Предлогу Просторног Плана и Плана пресељења. Мали узорак становништва који су пристали да учествују у анкети о пресељењу (20, односно 15%) не представља довољан основ за извођење закључка да је становништво сагласно са пресељењем. Чак се може тврдити да је очигледно да локално становништво није сагласно са **условима пресељења**, а могуће и са идејом, те да је у неопходно променити комуникациону стратегију и

укључити локално становништво у процес доношења одлука. Неопходно је одржати свеобухватне консултације са локалним становништвом и укључити их у сваки аспект доношења одлука. Никакви „упитници“ и једноставна решења нису могући и целисходни када се људима који су већ у позним годинама) у потпуности мења живот и измешта центар животних активности.

Село Батовац се на појединим местима помиње као крутеријум за одлучивање да ли ће се вршити групно или појединачно пресељење, док негде то није случај. Потребно је у документи уједначити ове стандарде. Очигледно је да није дефинитивно одлучено да ће ово село бити пресељено, па се из тог тазлога на више места помиње „потенцијално“ пресељење. Било је потребно детаљно представити на основу којих критеријума се разматра могуће пресељење и из којих разлога ће оно дефинитивно бити пресељено. У Плану пресељења да ће становници Батовца „моћи да се изјасне да ли желе да остану да живе у Батовцу након отварања рудника“, из разлога што ће село бити изложено „индиректним утицајима“ површинског копа попут буке и прашине. Неодговорно је и опасно пребацивати на овај начин одговорност на локално становништво, без достављања конкретних информација о пројектованом стању животне средине у овом насељу, а онда и у зависности од фактичког стања на терену, квалитета ваздуха, земљишта итд. На овај начин становништву се шаље порука да сами бирају своју судбину ако одлуче да остану у насељу, а то није одговорно понашање озбиљне државе.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

ПРИМЕДБА СЕ НЕ ПРИХВАТА

Представници месних заједница Дубравица и Батовац присуствовали су презентацији Плана у фази раног јавног увида у Костолцу (септембар 2023.). Најава презентације о пресељењу и модалитетима пресељења одржане у јулу 2025. године у Дому културе у Пожаревцу била је у локалним медијима у Пожаревцу. На презентацији је било присутно преко 450 грађана из Дубравице и Батовца. Организоване су и две презентације у селима Дубравица (просторије месне заједнице су неусловне у погледу капацитета) и Батовца.

Свакако да се мора разговарати са грађанима ових села и организовати јавна презентација уз обавезно присуство представника ЕПС-а и Градске управе. Имајући у виду да су поједини грађани у својим примедбама исказали потребу за организовање презентације, Агенција за просторно планирање и урбанизам РС може донети одлуку о организовању ове презентације у току процеса усвајања Плана.

Изјашњавање грађана било је организовано са циљем да се добију оквирне информације о модалитетима пресељења (то није обавезујуће и за финалну одлуку грађана о начину пресељења) како би се добио податак (оквирни) о потребним површинама земљишта. Грађанима је указано да искажу свој став и ако су против пресељења, али су само двојица изнели овај став.

Грађанима Батовца је указано да према проценама неће бити угрожени у погледу утицаја честица PM_{10} , део насеља ближи копу ће бити изложен буци, нису добијене процене о подземним водама, али се гради водонепропусни екран који штити коп од подземних вода, а тиме делимично и насеље.

29.12. ПРОЦЕДУРА ПОДРШКЕ ПРИЛИКОМ ПРЕСЕЉЕЊА, КАО И ПРОЦЕНА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ НИЈЕ ДОВОЉНО ДЕФИНИСАНА

Потребно је да се прецизирају услови из тачке 3.1.2, који се односе на самостално пресељење (како ће се одређивати износи који се исплаћују домаћинствима, које су то „различите форме“ које се помињу)

У тачки 3.1.3. потребно је утврдити минималне алтернативне стандарде и услове који ће бити понуђени у замену. Примера ради, шта ако је неко 10 година узгајао и улагао у културу која је сада и у наредних 20 година у свом најпродуктивнијем периоду, а уместо тога му/јој дају земљиште на коме нема никаквог засада, а само се воде као „пољопривредно“ на папиру.

Такође, концепт „социјалне подршке“ који је стидљиво наведен захтева конкретније одреднице и појашњење шта би у постојећим околностима подразумевало, јер представља део јединственог „пакета“ у читавом овом концепту.

Читава тачка 2.2 која се односи на процену вредности имовине власника домаћинстава неопходно је прецизније утврдити, на овај начин могуће су различите махинације, а на штету власника постојећих објеката.

Било је неопходно навести у које локалне самоуправе ће се преселити домаћинства, као и да ли је локално становништво консултовано у тим насељима у која се пресељење планирају.

У Нацрту Плана је наведено „Акциони план пресељења становништва из насеља која ће бити директно угрожена планираним рударским активностима, укључујући и посебан део који се односи на социјални, економски и просторни развој насеља која ће бити индиректно угрожена рударским активностима (у даљем тексту: План пресељења) биће утврђен и реализован по доношењу Просторног плана од стране АД ЕПС-а и Огранка ТЕ-КО Костолац у сарадњи са Градом Пожаревац.“

Посебно проблематично што ће то што у Нацрту Плана да ће ЕПС обезбедити потребну документацију, финансијска средства и координацију процеса пресељења становништва из насеља погођена планираним рударским активностима. Иако је разумљиво да носилац пројекта има значајну улогу у спровођењу ових активности, овакво решење отвара питање потенцијалног сукоба интереса, будући да иста компанија која је корисник експропријације истовремено има централну улогу у организацији и координацији пресељења становништва. У том смислу, у Плану нису јасно дефинисани механизми који би обезбедили независан надзор и транспарентност процеса, попут независног мониторинга, доступног механизма за подношење притужби погођеног становништва, као и јасно дефинисаних правила за процену и исплату накнаде и заштите социо-економских права погођених домаћинстава. Наводи се да одбор за праћење пресељења треба да има конкретне задатке и ингеренције. Неопходно је водити рачуна о интересима локалног становништва, а то се из предложеног решења не може закључити, јер је састав одбора и његове ингеренција недовољно одређен поменутиим предлогом.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ: ПРИМЕДБА СЕ ДЕЛИМИЧНО ПРИХВАТА

Прихвата се и предвиђено је и успостављање Жалбеног механизма са циљем да се на ажуран, делотворан и ефикасан начин омогући решавање текућих проблема и угрожавање права и интереса становништва. Жалбени механизам служиће као платформа за решавање по жалбама и притужбама на ажуран, делотворан и ефикасан начин на корист свих укључених актера. Допунићемо у Плану (програму) пресељења значај увођења овог механизма, а процедуре ће детаљније бити објашњене у Акционом плану пресељења.

Не прихватају се примедбе које су у вези са тч.3.1.2 и 3.1.3.

У тачки 3.1.2. „различите форме“ не односе се на одређивање износа како се наводи у примедби, већ се односе на различите начине избора домаћинства - да ли ће купити стан, градити кућу и сл.

У тачки 3.1.3. се не утврђују минимални алтернативни стандарди и услови који ће бити понуђени. То се износи у тачки 2.2., даје се оквир за процену вредности имовине који ће детаљно бити разрађен у Акционом плану пресељења.

Програм „социјалне подршке“ биће детаљније разрађен у току израде Акционог плана пресељења, након спроведене детаљне анкете која обухвата и социо-економске карактеристике становништва које се пресељава.

Локације нису одређене из претходно наведеног разлога, а након добијања информација од грађана о изабраном модалитету групног пресељења утврдиће се и локације, и консултовати локално становништво које живи у насељима где ће се настањивати становништво из Дубравице и Батовца.

Предложено је да у ЕПС-у буде одређен тим који ће од почетка пратити цео процес у сарадњи са представницима Градске управе и Савета месних заједница. Градска управа у сарадњи са саветима месних заједница у обавези су да штите интересе грађана који се пресељавају.

29.13. ИЗМЕШТАЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА НИЈЕ ДОВОЉНО ПРЕЦИЗИРАН.

План пресељења говори о „измештању културних добара“, али је нејасно да ли се и на који начин могу изместити сва културна добра и шта је са оним која евентуално не могу бити тек тако да се измeste.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ: ПРИМЕДБА СЕ ПРИХВАТА

За измештање културног наслеђа биће укључен Регионални завод за заштиту споменика културе Смедерево у току израде Акционог плана пресељења.

Д. ПЕТИЦИЈЕ ГРАЂАНА

1. ПЕТИЦИЈА ПРОТИВ ПРЕСЕЉЕЊА МЕШТАНА СЕЛА ДУБРАВИЦЕ (243 потписника)
2. ПЕТИЦИЈА ПРОТИВ ОТВАРАЊА ПОВРШИНСКОГ КОПА „ЗАПАДНО ПОЉЕ КОСТОЛАЦ“ И ПРЕСЕЉЕЊА МЕШТАНА СЕЛА ДУБРАВИЦЕ – мештани насеља Батовац (93 потписника).
3. ПЕТИЦИЈА ПРОТИВ ОТВАРАЊА ПОВРШИНСКОГ КОПА „ЗАПАДНО ПОЉЕ КОСТОЛАЦ“ И ПРЕСЕЉЕЊА МЕШТАНА СЕЛА ДУБРАВИЦЕ – мештани села Острово (23 потписника)

IV ЗАКЉУЧАК

Комисија даје позитивно мишљење на предметни плански документ и налаже стручном обрађивачу да поступи по овом извештају, припреми Нацрт просторног плана у складу са Јединственим методолошким правилима за израду прописа („Службени гласник РС“ број 21/10) како би носилац израде планског документа исти упутио у процедуру доношења у складу са законом прописаним роковима.

У складу са наведеним:

1. Комисија констатује да је процедура јавног увида спроведена у складу са Законом и Правилником.
2. Комисија сугерише обрађивачу Просторног плана да поступи по извештају о обављеном Јавном увиду.

Председник Комисије

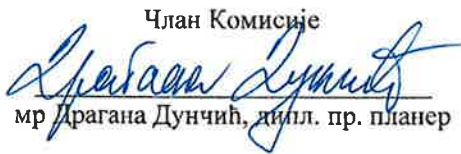
мр Ђорђе Милић, дипл. пр. планер

члан Комисије

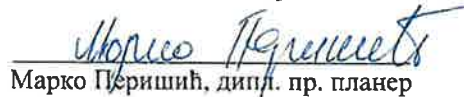
мр Ненад Крчум, дипл. пр. планер

Члан Комисије

мр Драгана Дунчић, дипл. пр. планер

Члан Комисије

Марко Перишић, дипл. пр. планер

члан Комисије

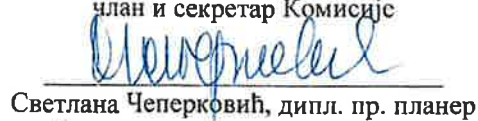
Мр Тихомир Обрадовић, дипл.инг.арх

члан Комисије

Андријана Дивац, маст.инж.грађ..

члан и секретар Комисије

Светлана Чеперковић, дипл. пр. планер

члан и секретар Комисије

Биљана Лукић-Јанковић, дипл. пр. планер

ПРИВРЕМЕНИ ДИРЕКТОР

мр Ђорђе Милић

